

JAARSTUKKEN 2023

Versie 28 mei 2024

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Jaarstukken 2023

Versie 28 mei 2024

In opdracht van: Dagelijks bestuur
                                    Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
                                    Postbus 8035

Datum: 28 mei 2024

Status: Vaststelling door dagelijks bestuur

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	4
2	JAARVERSLAG	5
2.1	BELEIDSVERANTWOORDING	5
2.1.1	Omgevingswet	5
2.1.2	Regionale operationele kaders (ROK's)	5
2.1.3	Toekomstbestendige veehouderij	7
2.1.4	Governance	8
2.2	PROGRAMMAVERANTWOORDING	9
2.2.1	Inleiding	9
2.2.2	Programma lokale dienstverlening	10
2.2.3	Programma regionale samenwerking	12
2.2.4	Algemene dekkingsmiddelen	16
2.2.5	Kosten van de overhead	16
2.2.6	Heffing vennootschapsbelasting	17
2.2.7	Onvoorzien	17
2.3	PARAGRAFEN	18
2.3.1	Weerstandvermogen en risicobeheersing	18
2.3.2	Financiering	20
2.3.3	Bedrijfsvoering	22
2.3.4	Openbaarheidsparagraaf	27
2.3.5	Verbonden partijen	28
3	JAARREKENING	29
3.1	BALANS PER 31 DECEMBER 2023	29
3.2	HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING	29
3.3	TOELICHTING OP DE BALANS	30
3.3.1	Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	30
3.3.2	Toelichting op de balans per 31 december 2023	32
3.4	TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	39
3.4.1	Overzicht van baten en lasten	39
3.4.2	Exploitatielasten en directe programmakosten	46
3.5	INFORMATIE IN HET KADER VAN DE WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)	46
3.6	GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	48
4	BIJLAGEN	50
4.1	DETAILOVERZICHTEN BATEN PER OPDRACHTGEVER	50
4.2	OVERZICHT LASTEN VERDEELD NAAR DIRECT EN OVERHEAD	51
4.3	OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD	52
4.4	SAMENVATTING GEÏNVENTARISEERDE RISICO'S ODZOB	53
4.5	SISA BIJLAGE VERANTWOORDINGSINFORMATIE	54
4.6	RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING	55
4.7	CONTROLEVERKLARING	58

1. INLEIDING

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) is in 2013 opgericht. De dienst heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waar 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant en de provincie Noord-Brabant in participeren. De ODZOB voert werkzaamheden uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarnaast worden er specialistische (advies)taken uitgevoerd. De ODZOB werkt samen met gemeenten, provincie en samenwerkingspartners aan een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving.

In deze jaarstukken wordt teruggeblikt op 2023. De jaarstukken bestaan uit twee hoofdbestandsdelen; het jaarverslag (hoofdstuk 2) en de jaarrekening (hoofdstuk 3). In hoofdstuk 4 zijn enkele bijlagen opgenomen.

In september 2023 stelde het algemeen bestuur de herziene begroting 2023 vast. Deze herziening was nodig omdat dat de loon- en prijsontwikkelingen waarop de oorspronkelijke begroting 2023 was gebaseerd achterhaald bleken te zijn.

Bij de presentatie van de bestuursrapportage 2023 (oktober 2023) werd duidelijk dat de ODZOB afstevende op een positief resultaat over 2023. De nu voorliggende jaarstukken 2023 bevestigen in grote lijnen het beeld uit de bestuursrapportage 2023.

Het resultaat zonder mutaties in de reserves komt uit op €1.468.539. Rekening houdend met enkele stortingen in diverse reserves, komt het nog te bestemmen resultaat uit op een bedrag van €532.056.

2. Jaarverslag

2.1 Beleidsverantwoording

In de (herziene) begroting 2023 zijn onderstaande speerpunten benoemd, waarvan hieronder is aangegeven wat in 2023 gerealiseerd is.

2.1.1 Omgevingswet

Het *Programma voor- en nazorg Omgevingswet* is dit jaar gestart en uitgevoerd als vervolg op het in 2022 afgesloten *Programma Omgevingswet*. Het programma voor- en nazorg is mede op basis van de resultaten uit de, in het najaar van 2022, uitgevoerde stresstest Omgevingswet opgesteld. Er zijn hierin acties en projecten benoemd en uitgevoerd die nodig waren om de taken vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet, op 1 januari 2024 jl., adequaat uit te kunnen voeren.

Het *Programma voor- en nazorg Omgevingswet* is een nieuwe fase in de voorbereiding op de Omgevingswet. Deze staat in het teken van de overdracht van programma naar de lijn, van accent op het oefenen en inregelen en van het uitvoeren van belangrijke onderdelen van het opleidingsprogramma Omgevingswet. Het oefenen en inregelen heeft als resultaat opgeleverd dat de systemen getest zijn en dat er regionaal ketentesten zijn uitgevoerd, op basis waarvan de samenwerkingsafspraken nader zijn gedetailleerd. In het najaar is vervolgens in samenwerking met deelnemers geoefend met echte (Wabo-) aanvragen.

In het najaar hebben alle medewerkers de 'knoppencursus' en competentietraining gehad, waarmee duidelijk is gemaakt hoe we onder de Omgevingswet gaan werken.

De communicatie is geïntensiveerd door onder andere het beschikbaar komen van een interactieve infographic (*praatplaat*), waarin alles wat tot nog toe is opgeleverd in de voorbereiding op de Omgevingswet overzichtelijk is samengevat. Zowel regionaal als landelijk is de samenwerking gecontinueerd (met ketenpartners, provincie, gemeenten en Omgevingsdienst NL). Regionaal is een bestuurlijke en ambtelijke bijeenkomst georganiseerd in het Speelhuis in Helmond, waar bewustwording en overdracht van programma naar lijn belangrijke thema's waren. Er is meegewerkt aan een landelijke monitor van Omgevingsdienst NL, waarin de stand van zaken van de voorbereiding kritisch getoetst is aan de minimum vereisten om de Omgevingswet uit te voeren. Daarbij is geconcludeerd dat we op koers liggen.

Dat betekent trouwens niet dat alles vlekkeloos zal verlopen. We houden rekening met de situatie dat er knelpunten opgelost moeten worden en dat er de nodige vragen beantwoord dienen te worden, zowel voor als na inwerkingtreding. Daartoe is in het najaar van 2023 het *Interventieteam Omgevingswet* opgericht, dat gaat functioneren als interne helpdesk en helpdesk voor vragen van onze deelnemers.

2.1.2 Regionale operationele kaders (ROK's)

Voor toezicht & handhaving (industrie en agrarisch), vergunningverlening, bodem en asbest zijn in voorafgaande jaren afspraken gemaakt over een "nieuwe manier van werken" die door het algemeen bestuur zijn vastgesteld. Dit zorgt voor een uniforme en meer risicogerichte benadering voor alle deelnemers. Het algemeen bestuur heeft in maart 2023 ingestemd om zowel het ROK Toezicht en handhaving (ROK TH) als ook het ROK Vergunningverlening (ROK VV) met een jaar te verlengen tot 1 januari 2025. In de AB-vergadering van eind november 2023 is de harmonisatie (samenvoeging) van het ROK TH en het ROK VV tot één ROK VTH 2025-2028 door het algemeen bestuur uitgesteld.

Deze harmonisatie wordt in 2024 opnieuw ter vaststelling aan het algemeen bestuur aangeboden. Daarnaast zijn eind 2023 de aangepaste uitvoeringskaders bodem en asbest vastgesteld, zij treden 1 januari 2024 in werking.

Industrieel toezicht

In 2023 lag de aandacht op de verbetering van projectmatig werken. Onder leiding van een projectleider is het proces geoptimaliseerd. Hierbij is ook kritisch gekeken naar de doelstellingen binnen de projecten. Verder is de aanpak van aandachtsbedrijven verbeterd. Voor elk aandachtsbedrijf is een projectplan op maat gemaakt waarin de beoogde aanpak en voortgang wordt beschrijven. Dit wordt met elke gemeente gedeeld of besproken. Tevens is aandacht besteed aan het concreter benoemen van de doelstellingen binnen de projecten. Andere projecten die zijn opgepakt betreffen sportvelden, F-gassen, cryogene opslag, onbekende propaantanks en ammoniakkoelinstallaties.

In 2024 wordt gewerkt binnen de kaders van het ROK TH. Voor gepland toezicht is per thema een projectplan opgesteld. Deze zijn in samenvattende vorm met de gemeenten gedeeld. Een aantal projecten die opgepakt gaan worden zijn: controles op LPG tankstations, li-ion energiedragers, loonbedrijven en de afvalbranche. Naast deze thema's worden controles op aandachtsbedrijven uitgevoerd en is er altijd de mogelijkheid voor signaaltoezicht. Ook meldingen en ongewone voorvallen worden, zoals ook in 2023 het geval was, opgepakt. De voortgang van de projecten worden per kwartaal in een infographic verwerkt en daarnaast wordt ook ieder kwartaal een update gemaakt van de bedrijvenlijst

Agrarisch toezicht

In 2023 zijn er, voor wat betreft het agrarisch toezicht, veel openstaande (her)controles opgepakt. Door deze opschoning was het mogelijk om medio 2023 aan de slag te gaan met een risicogerichte aanpak binnen het agrarisch werkveld. Bedrijven met veel stikstofverbindingen (veelal ammoniak), uitstoot en/of de toepassing van emissie-reducerende maatregelen óf toepassing van systemen met een grote faalkans zijn in een korte tijd opnieuw bezocht. Ook de score volgens de Landelijke Handhavingsstrategie uit het verleden zegt iets over het naleefgedrag van een bedrijf.

De werkwijze van het prioriteren en toepassen van een bepaalde frequentie van toezicht zorgt ervoor dat bij slecht naleefgedrag sneller bestuurlijk kan worden opgetreden om overtredingen ongedaan te maken. Daarnaast wordt goed naleefgedrag beloond door de frequentie van het toezicht te verlagen. In 2024 vindt een verdieping plaats van de risicoprioritering en wordt de huidige werkwijze voortgezet. Hierbij is ook aandacht voor het continu verzamelen van milieurelevante data om op deze wijze het risicogericht prioriteren, waar nodig, te kunnen bijsturen.

2023 was een jaar waar de stikstofproblematiek met regelmaat stof deed opwaaien. Maar ook het voldoen aan de Interim Omgevingsverordening heeft veel roering veroorzaakt binnen de agrarische sector. Dit alles had impact op de uitvoering, bijvoorbeeld over de houdbaarheid van de RAV (Regeling ammoniak en veehouderij) t.o.v. de Wnb-vergunningssystematiek. Dit leidt tot veel onzekerheden in de agrarische sector.

Uitvoering ROK-VV

In 2023 is, in samenwerking met deelnemers, een begin gemaakt met een nieuw uitvoeringsprogramma. Dit wordt in 2024 verder uitgewerkt en vastgesteld.

Asbest

In november 2023 heeft het algemeen bestuur het regionaal uitvoeringsprogramma voor asbest vastgesteld. Dit kader benadrukt het risicogericht beoordelen van sloopmeldingen en is vanaf 1 januari 2024 leidend voor alle deelnemers. Door risicogericht te werken is een efficiëntieslag gerealiseerd.

2.1.3 Toekomstbestendige veehouderij

De ODZOB levert via advisering en uitvoering van VTH-taken een bijdrage aan de transitie naar een toekomstbestendige en duurzame veehouderij in Zuidoost-Brabant. In 2023 hebben we in vijf bijeenkomsten Agrofood en Leefomgeving (WAL) met de regiogemeenten informatie en actualiteiten uitgewisseld over ontwikkelingen op agrarisch gebied. Het ging daarbij over de volgende onderwerpen:

Innovatieve stalsystemen

Veehouders die willen verduurzamen hebben momenteel de nodige procedurele hindernissen te nemen. Het doorvoeren van technische vernieuwingen om emissies terug te dringen is veelal een zaak van een lange adem. Het Rijk heeft via de Crisis- en herstelwet (en vanaf 1 januari 2024 via de Omgevingswet) meer mogelijkheden gegeven aan lokale overheden en initiatiefnemers om innovaties sneller onder een vergunning te krijgen. Het aantal initiatieven is nog gering, maar gaat naar verwachting toenemen.

De ODZOB ondersteunt gemeenten procesmatig en inhoudelijk bij de behandeling van deze nieuwe aanvragen en initiatieven in onze regio. Deze initiatieven zijn gericht op het nemen van bronmaatregelen (en het meten met sensoren) en het in de vergunning opnemen van doelvoorschriften. Om de vergunningverlening bij deze complexe procedures op een effectieve en efficiënte wijze te kunnen uitvoeren heeft de ODZOB een handreiking voor gemeenten opgesteld. Voor het interne proces binnen de ODZOB is een stappenplan vastgesteld.

Stikstofemissies

De gevolgen van stikstofemissies op Natura 2000-gebieden blijven een belangrijk onderwerp in politiek en openbaar bestuur. De veehouderij heeft een belangrijk aandeel in de emissies en dit vertaalt zich naar allerlei beleid(voornemens) en maatregelen. De ODZOB heeft de regio het afgelopen jaar ondersteund en van informatie voorzien over de Landelijke bedrijfsbeëindiging veehouderijlocaties (Lbv-plus en Lbv) die in juli 2023 is opengesteld. De ODZOB heeft zijn expertise ingebracht bij de door de VNG uitgebrachte handreiking voor gemeenten om de beide regelingen toe te kunnen passen. De ODZOB geeft daarnaast input voor het (door de provincie georganiseerde) gebiedsproces. Er is een expertteam ingericht voor de extra VTH-werkzaamheden die voortvloeien uit de uitvoering van de genoemde beëindigings-regelingen. Met de andere Brabantse omgevingsdiensten, is een handelingsperspectief opgesteld waarmee agrarische vergunningverleners duiding kunnen geven aan wat wel en wat niet mogelijk is gezien de wetgeving en actuele jurisprudentie. Hierbij is veel aandacht voor de communicatie met gemeenten.

Veehouderij en leefomgeving

De veehouderij kan lokaal grote impact hebben op de leefomgeving. Denk aan emissies van ammoniak en fijnstof of overlast vanwege geur en geluid. Enerzijds worden randvoorwaarden gesteld via vergunningverlening en het toezicht daarop. Anderzijds staat op een aantal plaatsen in de regio de leefomgeving onder druk als gevolg van historisch gegroeide situaties. Uit onderzoek is gebleken dat combi-luchtwassers en (bepaalde) emissiearme stalsystemen in de praktijk vaak minder zuiveringsrendement behalen. De regio wordt op een aantal fronten ondersteund. Zo willen we met het goed monitoren met het *Regionaal Meetnet* meer inzicht krijgen op emissies en de (verwachte) gevolgen van mogelijke maatregelen. Als ODZOB hebben we (onderzoek)locaties voorgesteld die meedraaien in het provinciale combi-luchtwater-project. Daarin participeert de ODZOB ook om het toezicht te optimaliseren. De problematiek van de combiluchtwassers wordt door onze regionale bestuurders ook bij VNG en landelijke overheid aangekaart en de ODZOB levert daarbij inhoudelijke ondersteuning.

Daarnaast ondersteunen we bij de sanering van fijnstoflocaties onder het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). In provinciaal verband is meegewerkt aan de evaluatie en actualisatie van het endotoxine-toetsingskader. Hiervoor zijn botsproeven uitgevoerd en is een Brabantbrede ambtelijke themabijeenkomst georganiseerd. Het concept toetsingskader is toegelicht en besproken in de laatste WAL-bijeenkomst van 2023.

2.1.4 Governance

Meerjarenvisie ODZOB 2023-2027

In maart 2023 heeft het algemeen bestuur de *Meerjarenvisie 2023-2027* vastgesteld. De meerjarenvisie is gestoeld op de missie en visie van de ODZOB. Deze geldt voor de lange termijn, de meerjarenvisie geldt voor de middellange termijn. In tijden van grote transities en opgaven zijn richting, focus en keuzes nodig bij de inzet van de ODZOB voor vier jaar. Door meer richting en focus als collectief te bepalen, kan de ODZOB beter zijn inzet bepalen bij de huidige grote transities en opgaven. En daarmee ook een betere bijdrage leveren aan een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving. In de meerjarenvisie zijn de pijlers veilig, gezond, duurzaam en omgeving verder uitgewerkt. Een belangrijk uitgangspunt bij de meerjarenvisie is het “fundament op orde”. Alleen aanvullende inzet op de niveaus “in samenhang” en “regionaal platform”, daar waar urgentie of bestaande afspraken er specifiek om vragen.

Commissie van Aartsen - IBP versterking VTH-stelsel

De adviescommissie VTH (voorheen: Commissie Van Aartsen) heeft geconstateerd dat er sprake is van vermijdbare milieuschade doordat het VTH-stelsel niet overal afdoende functioneert. De aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen hebben een follow up gekregen via het Bestuurlijk Programma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (IBP versterking VTH-stelsel). In dit programma werken gemeenten, provincies, omgevingsdiensten, Unie van Waterschappen en diverse ministeries samen aan de versterking van het VTH-stelsel. Eén van de oorzaken is dat niet alle omgevingsdiensten robuust genoeg zijn en daarmee ook niet kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen. Het IBP VTH heeft daarom robuustheidscriteria met kritische prestatie-indicatoren (kpi's) vastgesteld. Aan de omgevingsdiensten was verzocht om uiterlijk 1 oktober 2023 met behulp van een toetsingskader te bepalen of de diensten aan deze kpi's voldoet. De ODZOB is tot de conclusie gekomen dat nog niet aan alle kpi's (volledig) wordt voldaan. Hiervoor wordt een plan van aanpak opgesteld.

Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr)

De Wgr is op 1 juli 2022 gewijzigd. De wetswijziging heeft als doelstelling om de politieke verantwoording over gemeentelijke en provinciale samenwerkingen te versterken. Dit vanuit de gedachte dat het bestuur van een samenwerkingsverband geen rechtstreekse democratische legitimatie heeft. Op 6 juli 2023 is de Ontwerpregeling Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2024 aan het algemeen bestuur voorgelegd, waarin de wetswijziging van de Wgr verwerkt was. Tussen de GGD Brabant-Zuidoost, Metropoolregio Eindhoven, Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en ODZOB heeft afstemming plaatsgevonden met als doel waar dat kan gezamenlijk op te trekken op proces en inhoud. Daarnaast is van de gelegenheid gebruikgemaakt om de tekst van de GR ODZOB daar waar nodig te actualiseren, een harmonisatieslag te maken met de tekst van de gemeenschappelijke regelingen van de andere twee omgevingsdiensten in Brabant én de regeling op te stellen in overeenstemming met de Aanwijzingen voor de regelgeving. De ontwerpregeling is na de AB-beraadslaging toegezonden aan de colleges van de deelnemers met het verzoek een voorgenomen besluit te nemen tot vaststelling van de regeling en dit voorgenomen besluit voor een zienswijzeprocedure aan te bieden aan de raden en Provinciale Staten. In 2024 zal de regeling voor vaststelling worden aangeboden aan de deelnemers.

2.2 Programmaverantwoording

2.2.1 Inleiding

De (herziene) begroting 2023 bestaat uit de programma's lokale *dienstverlening* en *regionale samenwerking*. Vanzelfsprekend wordt deze indeling ook gebruikt in de voorliggende verantwoording.

In onderstaand overzicht wordt de realisatie versus de begrote bedragen weergegeven. De begroting na wijziging betreft de herziene begroting 2023 die door het algemeen bestuur werd vastgesteld.

Bij het bepalen van het resultaat spelen de mutaties in de reserves een bijzondere rol. Vandaar dat in de toelichting een onderscheid wordt gemaakt tussen de totalen in- en exclusief de mutaties in de reserves.

Zonder rekening te houden met mutaties in de reserves sluit de ODZOB het jaar 2023 met een positief saldo van €1.468.539. Eerdere besluitvorming over het versterken van de algemene reserve tot een bedrag van €1,2 miljoen betekent dat er een bedrag van €669.226 aan de algemene reserve is toegevoegd. Hier was bij de herziene begroting 2023 overigens al rekening mee gehouden. Daarnaast heeft er in 2023 besluitvorming plaatsgevonden over het introduceren van een tweetal (tijdelijke) bestemmingsreserves.

In onderstaand overzicht zijn stortingen in deze reserves verwerkt, die aansluiten bij de genoemde bestuurlijke besluitvorming. Het gaat hierbij om een bedrag van €267.257. Hierdoor komt het totaal van stortingen in de reserves uit op €936.483. Het nog te bestemmen resultaat over 2023 is €532.056.

Programmaverantwoording

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Primaire begroting 2023			Herziene begroting 2023			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma Lokale Dienstverlening	23.502.763	16.486.683	7.016.081	26.403.901	18.800.193	7.603.707	26.535.330	18.146.361	8.388.969
Programma Regionale Samenwerking	2.097.749	1.619.081	478.667	2.356.691	1.837.933	518.758	2.373.065	1.585.778	787.286
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	669.226	0	669.226	392.506	0	392.506
Kosten van de overhead	0	7.484.748	-7.484.748	0	8.112.465	-8.112.465	0	8.092.863	-8.092.863
Heffing VPB	0	10.000	-10.000	0	10.000	-10.000	0	7.359	-7.359
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	25.600.512	25.600.512	0	29.429.818	28.760.592	669.226	29.300.900	27.832.361	1.468.539
Toevoeging en onttrekking reserves									
Algemene reserve	0	0	0	0	669.226	-669.226	0	669.226	-669.226
Bestemmingsreserve Fitte Organisatie	0	0	0	0	0	0	0	215.791	-215.791
Bestemmingsreserve Nazorg Omgevingswet	0	0	0	0	0	0	0	51.466	-51.466
Totaal toevoeging en onttrekking aan reserves	0	0	0	0	669.226	-669.226	0	936.483	-936.483
Gerealiseerde resultaat	25.600.512	25.600.512	0	29.429.818	29.429.818	0	29.300.900	28.768.844	532.056

2.2.2 Programma lokale dienstverlening

Wat hebben we bereikt?

De ODZOB heeft door uitvoering van de opgedragen werkprogramma's en aanvullende opdrachten van onze deelnemers bijgedragen aan een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant.

Wat hebben we gedaan?

De ODZOB voert werkzaamheden uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering op het gebied van omgevingsrecht. De werkzaamheden omvatten een breed scala aan expertises, zoals milieu, bodem, ontgrondingen, water, erfgoed, welstand, geluid, lucht, geur, omgevingsveiligheid, duurzaamheid, asbest, bouwen, ruimtelijke ordening & ontwikkeling en ecologie.

Het grootste deel van deze werkzaamheden wordt door deelnemers van ODZB opgedragen via de vastgestelde werkprogramma's. Daarnaast worden aanvullende werkzaamheden opgedragen buiten deze werkprogramma's en door niet-deelnemende organisaties.

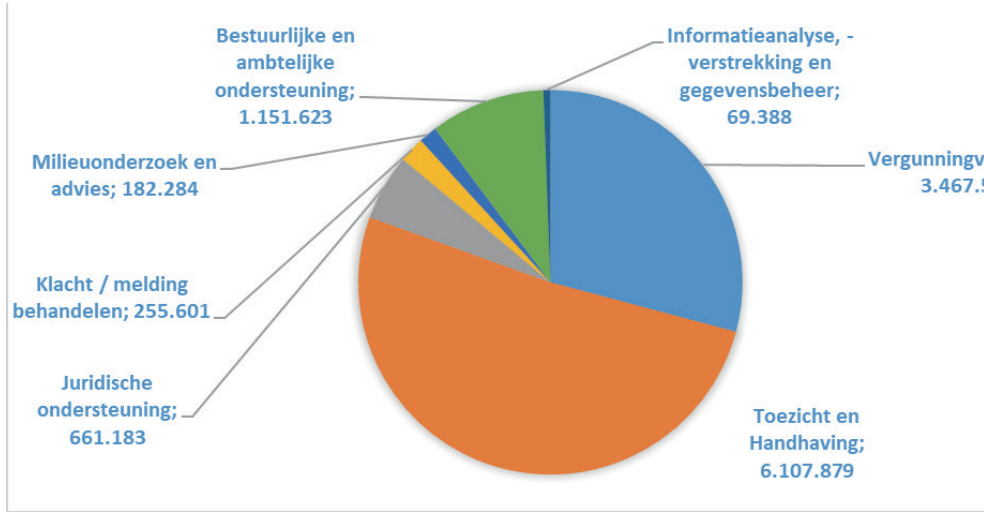
Hieronder wordt inzicht gegeven in het type werkzaamheden dat in 2023 is uitgevoerd, verdeeld naar basis- en verzoektaken.

De inhoudelijke en financiële verantwoording over de gerealiseerde werkprogramma's van deelnemers (voortgang basis- en verzoektaken) loopt via de individuele lijn opdrachtgever-opdrachtnemer. Op concernniveau kan het volgende beeld worden geschetst:

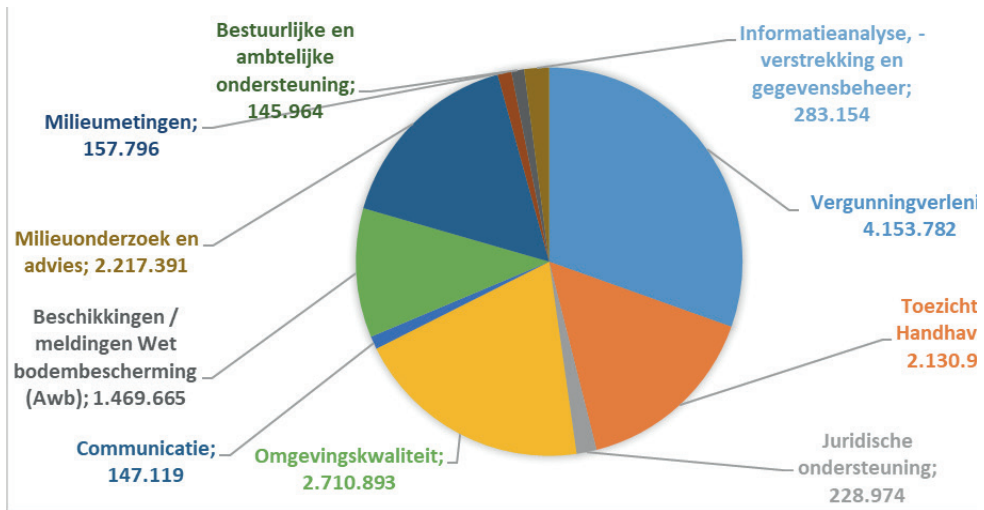
Baten uren per productgroep * bedragen x 1 €

Product groep	Omschrijving	Basistaken	%	Verzoektaken	%
1	Vergunningverlening	3.467.536	29%	4.153.782	30%
2	Toezicht en Handhaving	6.107.879	51%	2.130.941	16%
3	Juridische ondersteuning	661.183	6%	228.974	2%
4	Klacht / melding behandelen	255.601	2%	17.192	0%
5	Bouwen en Wonen	0	0%	0	0%
6	Omgevingskwaliteit	13.514	0%	2.710.893	20%
7	Communicatie	1.512	0%	147.119	1%
8	Milieubeleid	0	0%	0	0%
9	Beschikkingen / meldingen Wet bodembescherming (Awb)	13.923	0%	1.469.665	11%
10	Milieuonderzoek en advies	182.284	2%	2.217.391	16%
11	Milieumetingen	15.845	0%	157.796	1%
12	Bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning	1.151.623	10%	145.964	1%
13	Informatieanalyse, -verstrekking en gegevensbeheer	69.388	1%	283.154	2%
Totaal baten uit uren		11.940.286	100%	13.662.870	100%
Doorbelaaste externe projectkosten		55.028		877.145	
Totaal baten		11.995.315		14.540.015	

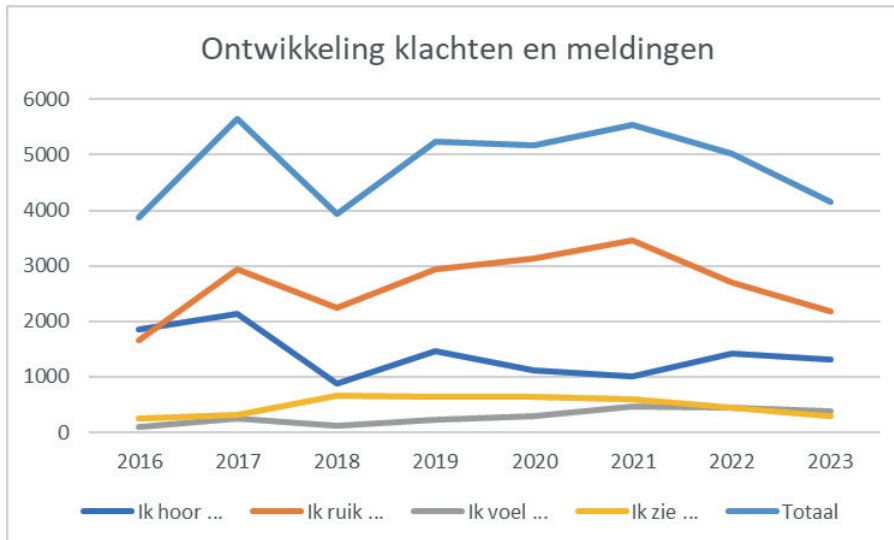
Tabel 1: basistaken

Tabel 2: verzoektaken

Tabel 3: klachten en meldingen

Wat heeft het gekost?

Het programma lokale dienstverlening herbergt zowel basis- als verzoektaken. De baten bestaan uit de in rekening gebrachte bedragen voor uitgevoerde werkzaamheden. De lasten bestaan uit uren van ODZOB-medewerkers en daarnaast uit externe, door te belasten, programmakosten.

Programma Lokale Dienstverlening * bedragen x 1€

	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten			
Basistaken	11.867.895	11.995.315	127.420
Verzoektaken	14.536.006	14.540.015	4.009
Totaal baten	26.403.901	26.535.330	131.429
Lasten			
Basistaken	8.412.511	7.892.948	-519.563
Verzoektaken	10.387.683	10.253.413	-134.270
Totaal lasten	18.800.193	18.146.361	-653.833
Totaal saldo van baten en lasten	7.603.707	8.388.969	785.262
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Ontrekkingen aan reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	7.603.707	8.388.969	785.262

De gerealiseerde baten zijn in lijn met de raming uit de herziene begroting en komen €131.000 hoger uit dan was begroot. In de begroting zijn geen externe programmakosten opgenomen aangezien deze budgetneutraal zijn. In de jaarrekening komen deze vanzelfsprekend wel tot uitdrukking. De realisatie van deze (doorbelaste) kosten kwam uit op €932.173.

De gepresenteerde lasten bestaan uit de doorbelasting van kosten, exclusief de overhead, naar dit programma. De werkelijke lasten lagen €654.000 onder het (herziene) begrotingsniveau. Het gerealiseerde saldo van baten en lasten op dit programma ligt €785.000 boven de raming.

2.2.3 Programma regionale samenwerking

In 2023 zijn de volgende werkzaamheden ondergebracht onder de collectieve taken voor de regio:

- Collectief Programma
- Samen Sterk In Brabant (SSiB)
- Omgevingsveiligheid
- Programma Omgevingswet (zie paragraaf 2.1.1)

Collectief Programma

In het Collectief Programma staan structurele collectieve taken en eenmalige (ontwikkelings-)projecten met als doel de uitvoering van de VTH-taken te versterken. Het programma 2023 is vastgesteld door het algemeen bestuur. In 2023 is ingezet op een viertal thematische lijnen te weten:

1. *Samenwerken en organisatie:* Behoud en verbetering van het regionale netwerk is essentieel voor verbetering van de leefomgeving. Goed samenspel zorgt voor kwaliteit in de opgedragen werkzaamheden.
2. *Wet- en regelgeving:* we werken aan de implementatie van (nieuwe) wet- en regelgeving die van belang is voor de leefomgeving.
3. *Uitvoeringsbeleid:* we maken gezamenlijke afspraken over de inhoudelijke uitvoering van de VTH-taken en ten aanzien van de vereiste kwaliteit.
4. *Maatschappelijke opgaven:* we spelen in op nieuwe ontwikkelingen die de leefomgeving raken.

Uitvoering en resultaten van de taken en projecten

De meeste projecten zijn in 2023 tot uitvoering gebracht en voltooid. Dat geldt niet voor de actualisatie van de Regionale Operationele Kaders (hierna ROK) Vergunningverlening en Toezicht en Handhaving (VV/TH). De harmonisatie van de huidige afzonderlijke ROK's is in gang gezet. Daarnaast is er een nieuwe opzet gemaakt. Er wordt een nieuwe beleidscyclus ingevoerd voor achtereenvolgens de planning, implementatie, uitvoering en evaluatie van de ROK's. De inhoud van het nieuwe ROK VTH is in voorbereiding en zal in 2024 worden voorgelegd aan het algemeen bestuur. Er zijn enkele projecten die een vervolg krijgen in 2024. Dit geldt voor het thema gezondheid en leefomgeving en de verdere uitrol van het bovenregionale agrarische platform van de omgevingsdiensten vanaf januari 2024.

Een dwarsdoorsnede van belangrijke resultaten en werkzaamheden over 2023:

5. *Meerjarenvizie ODZOB 2023-2027*: Na vaststelling door het algemeen bestuur in maart geldt de Meerjarenvizie als uitgangspunt voor de inhoudelijke koers van de dienst voor de komende jaren. Het zwaartepunt bij de uitwerking betreft daarbij *fundament op orde*. Daarnaast leveren we aanvullende inzet op de niveaus *In samenhang* en *Regionaal platform* daar waar urgentie bestaat en of bestaande afspraken daar specifiek om vragen. In het collectief programma 2024 zijn de inhoudelijke thema's van de Meerjarenvizie opgenomen.
6. *ODZOB on Tour*: Tijdens de 'ODZOB on Tour' konden deelnemers het werk van dichtbij ervaren door een kijkje te nemen achter de schermen. In 2023 zijn we gestart met een pilot om met de 'ODZOB on Tour' naar gemeenten toe te gaan. Zo is er meer maatwerk mogelijk en kunnen we meer raadsleden ontmoeten. De pilot in de gemeenten Deurne en Reusel-De Mierden leidde tot geslaagde bijeenkomsten en daarom komt er een vervolg in 2024; enkele deelnemers hebben zich hiervoor al gemeld.
7. *Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving (WAL)*: We kijken terug op een goede opkomst en deelname aan de vijf bestuurlijke bijeenkomsten voor het werkprogramma Agrofood. Daarbij is de regio meegenomen in de voorgenomen beëindigingsregelingen voor piekbelasters stikstof van het Rijk. Er zijn toelichtingen gegeven op de voorgenomen werkwijze met betrekking tot innovatieve stalsystemen en een groot aantal actualiteiten omtrent bijvoorbeeld geur en fijnstofproblematiek zijn besproken met de regio. De bestuurders hebben in een prioriteitensessie aan kunnen geven waar de speerpunten liggen voor het WAL in de komende jaren en dit is opgenomen in het nieuwe jaarplan. Zie voor verdere inhoudelijke toelichting paragraaf 2.1.3 toekomstbestendige veehouderij.
8. *Regionaal Meetnet (AIREAS)*: Voor het Regionaal Meetnet is voor de resterende looptijd een nieuwe opzet gemaakt. Dit betreft onder andere de uitwerking van de meetresultaten van de meetboxen. AIREAS zet daarnaast in op voorlichting en informatie op basisscholen en middelbaar onderwijs. De nieuwe opzet is gepresenteerd aan de bestuurders van onze regio.
9. *Stikstofproblematiek*: de Brabantse omgevingsdiensten hebben een handelingsperspectief uitgewerkt voor agrarische vergunningverleners waarmee duidelijk is wat wel en niet mogelijk is gezien de actuele wet- en regelgeving en jurisprudentie. Enerzijds heeft dit geleid tot duidelijkheid wat in de vergunningverlening mogelijk is. Anderzijds levert dit beperkingen op bij het geven van ruimte aan nieuwe initiatieven binnen gemeenten. In 2024 wordt samen met de gemeenten gewerkt aan het vinden van een goede balans in dit spanningsveld.
10. *Milieuklachtenapplicatie (MKA)*: De Milieu Klachten Centrale (MKC) is de plek waar de inwoners van Noord-Brabant of Zeeland een melding kunnen maken van milieuklachten. Zo ook de burgers van onze 21 regiogemeenten. De Brabantse en Zeeuwse omgevingsdiensten hebben samen een nieuwe applicatie en website gebouwd en in gebruik genomen. Met de nieuwe applicatie kunnen we onze toezichthouders efficiënter inzetten bij klachten en voor melders is er een vernieuwde laagdrempelige website (www.milieuklachtencentrale.nl). De ondersteuning en coördinatie van klachten en meldingen voor de regio is eveneens vast onderdeel van het takenpakket van het collectief programma.

11. *Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO)*: De ODZOB levert een belangrijke inhoudelijke bijdrage aan de provinciale werkgroep veehouderij en gezondheid ten behoeve van de actualisatie van het endotoxinetoetsingskader. In mei en december zijn provinciale bijeenkomsten georganiseerd voor ambtelijke deskundigen om kennis te delen. De ODZOB heeft daarbij presentaties verzorgd met betrekking tot endotoxinen en innovatieve stalsystemen. In 2024 worden bestuurders betrokken bij verdere uitwerking en besluitvorming over toetsing van endotoxinen.

Samen Sterk in Brabant (SSiB)

SSiB maakt onderdeel uit van het programma regionale samenwerking. Met deze samenwerking is in heel Noord-Brabant een team van natuurinspecteurs actief om er op toe te zien dat gebruikers het milieu niet te zwaar belasten en om op te treden bij overtredingen hiertegen. Speerpunten zijn het tegengaan van afvaldumping en wildcrossen. De uitvoering van SSiB is centraal voor Brabant georganiseerd bij de Omgevingsdienst Brabant Noord. Medio 2023 werd de *Visie op toezicht en handhaving in het Noord-Brabantse buitengebied in 2030* aan het algemeen bestuur gepresenteerd. De provincie neemt in 2024 besluit of de tijdelijke versterkingsmiddelen voor SSiB worden omgezet naar een structurele bijdrage. Eveneens volgt in 2024 besluitvorming in het algemeen bestuur ODZOB over de voortzetting door de deelnemers aan de SSiB-samenwerking.

Omgevingsveiligheid

Alle werkzaamheden Omgevingsveiligheid zijn voor de regio opgenomen in het programma regionale samenwerking. In 2023 zijn bijna alle risicobronnen overgezet vanuit het RRGs (Register Risico Gevaarlijke Stoffen) naar het REV (Register Externe Veiligheid). Nieuwe risicobronnen, met name kwetsbare gebouwen zoals gereguleerd in de Omgevingswet, zullen worden ingevoerd vanaf 2024. Daarnaast heeft de ODZOB deelgenomen aan landelijke bijeenkomsten over omgevingsveiligheid en is een notitie over omgevings-veiligheid onder de Omgevingswet opgesteld. Dit document krijgt in 2024 verdere verdieping met de opgedane ervaringen vanuit het werken onder de Omgevingswet.

Wat heeft het gekost?

Programma Regionale Samenwerking					
Baten	Begroting 2023	Saldo 2022	Budget 2023	Realisatie 2023	Saldo 2023
Samen Sterk in Brabant	369.935		369.935	337.906	32.029
Omgevingsveiligheid	149.333		149.333	118.471	30.862
Vorbereiding Omgevingswet	466.489		466.489	415.023	51.466
Overige collectieve taken	1.370.933	16.374	1.387.307	1.178.115	209.192
Totaal	2.356.691	16.374	2.373.065	2.049.516	323.549

In de herziene begroting 2023 was geen rekening gehouden met de doorgeschoven middelen uit 2022. De beschikbare middelen voor 2023 kwamen hierdoor uit op €2.373.065. De gerealiseerde baten zijn hoger dan de raming uit de herziene begroting. Zoals blijkt uit het onderstaand overzicht is in deze realisatie een bedrag van €323.549 opgenomen als 'overige' baten. Dat vergt enige toelichting.

Programma Regionale Samenwerking

* bedragen x 1€

	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten			
Samen Sterk in Brabant (SSiB)	369.935	337.906	-32.029
Omgevingsveiligheid	149.333	118.471	-30.862
Voorbereiding Omgevingswet	466.489	415.023	-51.466
Overige collectieve taken	1.370.934	1.178.115	-192.819
Subtotaal	2.356.691	2.049.516	-307.175
Overige baten	0	323.549	323.549
Totaal baten	2.356.691	2.373.065	16.373
Lasten			
Lasten	1.837.933	1.585.778	-252.155
Totaal lasten	1.837.933	1.585.778	-252.155
Totaal saldo van baten en lasten	518.758	787.286	268.528
Toevoegingen aan reserves	0	51.466	51.466
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	518.758	735.821	217.062

De bijdragen voor het programma Regionale Samenwerking worden eenmalig, voorafgaand aan de uitvoering van het programma, volledig bij de deelnemers in rekening gebracht. Uitgangspunt is dat het programma volledig wordt gerealiseerd. Er bestaan geen bestuurlijke afspraken over hoe er gehandeld moet worden in een situatie waarbij een significant deel van het programma niet is uitgevoerd. Dat betekent dus ook dat het geen automatisme is dat de niet-benutte middelen worden doorgeschoven naar het volgende jaar om alsnog de niet uitgevoerde werkzaamheden uit te voeren.

In 2023 was er sprake van bovenstaande bijzondere omstandigheid. De waarde van de niet uitgevoerde werkzaamheden (voornamelijk in de collectieve taken) bedraagt €230.590. Dit komt voort uit een minder grote inzet (wegens een tekort aan projectleiders) op het project omgevingsatlas, het project gezondheid, de uitwerking van de nieuwe DVO, het regionaal meetnet en een andere invulling van de ODZOB on tour.

Daarnaast is het zo, dat met het vaststellen van de herziene begroting 2023, het algemeen bestuur instemde met een verhoging van het gemiddeld uurtarief van €110,61 tot €115,16. Omdat dit besluit pas werd genomen in september 2023 kon daarna pas actie ondernomen worden om dit besluit te effectueren. Het effect van deze tariefverhoging op het programma Regionale Samenwerking bedraagt €92.959. Dit bedrag is tot op heden niet als 'naheffing' bij de deelnemers in rekening gebracht. Het is opgenomen onder de post 'nog te factureren omzet' en is daarnaast meegenomen in bovenstaande opstelling.

In de wetenschap dat een behoorlijk groot deel van de werkzaamheden niet zijn uitgevoerd, ligt het versturen van aanvullende rekeningen niet direct voor de hand. De gepresenteerde overige baten bestaan dus enerzijds uit de niet uitgevoerde werkzaamheden (ad €230.590) en anderzijds uit de niet verstuurd aanvullende nota's wegens de nog te verwerken tariefstijging (ad €92.959). In totaal €323.549.

De werkelijke lasten hebben enerzijds betrekking op uren die ODZOB-medewerkers hebben besteed aan dit programma en anderzijds op externe kosten, zoals de bijdragen aan SSiB of het Regionale Meetnet. De gerealiseerde lasten blijven €252.000 achter bij de raming. Een deel van dit saldo is toegevoegd aan de (nieuwe) bestemmingsreserve Nazorg Omgevingswet. Dit volgt uit besluitvorming van het algemeen bestuur uit oktober 2023 (vaststellen Bestuursrapportage 2023).

2.2.4 Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen hebben in 2023 voornamelijk betrekking op ontvangen rente wegens het aanhouden van middelen bij het Rijk (schatkistbankieren). De geraamde baten uit de herziene begroting 2023 hadden betrekking op het versterken van het weerstandsvermogen door middel van een eenmalige aanvullende deelnemersbijdrage. De beoogde versterking wordt inderdaad gerealiseerd, maar op een andere wijze dan eerder was bedacht. Een deel van het positief resultaat over 2023 wordt, in lijn met besluitvorming van het algemeen bestuur hierover, toegevoegd aan de algemene reserve.

Algemene dekkingsmiddelen * bedragen x 1€

Omschrijving	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	669.226	392.506	-276.720
Lasten	0	0	0
Saldo Algemene dekkingsmiddelen	669.226	392.506	-276.720
Toevoeging aan reserves	669.226	669.226	0
Ontrekking aan reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	0	-276.720	-276.720

2.2.5. Kosten van de overhead

De overheadkosten betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het Besluit Begroting en Verantwoording (Bbv) schrijft voor dat overheadkosten afzonderlijk begroot en verantwoord moeten worden. Het Bbv hanteert als definitie van de overhead: alle kosten die *samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces*. Het programma overhead kent geen baten aangezien de overheadkosten niet rechtstreeks bij de deelnemers in rekening gebracht worden. Deze kosten maken onderdeel uit van de integrale tarieven die bij de deelnemers in rekening worden gebracht.

Kosten van de overhead * bedragen x 1€

Omschrijving	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0
Lasten	8.112.465	8.092.863	-19.602
Saldo kosten van de overhead	-8.112.465	-8.092.863	19.602
Toevoeging aan reserves	0	215.791	215.791
Ontrekking aan reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	-8.112.465	-8.308.654	-196.189

De werkelijke overheadkosten (exclusief de mutaties in de reserves) liggen in lijn met de raming uit de herziene begroting. Daarnaast is er sprake van een toevoeging van €216.000 aan de recent opgerichte bestemmingsreserve voor de Fitte Organisatie (besluitvorming hierover vond plaats bij het vaststellen van de Bestuursrapportage 2023). Dit betreft de niet uitgegeven middelen uit 2023 die via deze reserve beschikbaar komen in 2024.

Kosten van de overhead * bedragen x 1€

Omschrijving	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0
Lasten	8.112.465	8.092.863	-19.602
Saldo kosten van de overhead	-8.112.465	-8.092.863	19.602
Toevoeging aan reserves	0	215.791	215.791
Ontrekking aan reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	-8.112.465	-8.308.654	-196.189

De geraamde overheadkosten (uit de herziene begroting) en de werkelijke overheadkosten komen nagenoeg overeen. Op kostensoortniveau zijn er enkele afwijkingen die hieronder worden toegelicht:

Personele kosten (te verklaren: €78.355):

▪ Lagere loonkosten	-/- € 124.301
▪ Lagere opleidingskosten	-/- € 136.045
▪ Lagere reis- en verblijfskosten	-/- € 48.648
▪ Hogere overige personele kosten	€ 44.416
▪ Hogere kosten externe inhuur	€ 343.203

Uitbesteding (te verklaren: - €132.210):

▪ Hogere externe advieskosten	€ 92.077
▪ Onderuitputting Fitte Organisatie	-/- € 224.286

Kapitaallasten (te verklaren: - €39.996):

▪ Lagere kapitaallasten door achterblijvende investeringen	-/- € 40.687
--	--------------

Organisatiekosten (te verklaren: €74.250):

▪ Hogere kosten telefonie	€ 44.008
▪ Lagere kosten abonnementen / lidmaatschappen	-/- € 38.451
▪ Lagere kosten leaseauto's	-/- € 20.751
▪ Hogere pandgebonden servicekosten	€ 84.340

2.2.6 Heffing vennootschapsbelasting

De realisatie over 2023 is het saldo van de aangiftes over de afgelopen jaren.

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting (VPB) * bedragen x 1€

Omschrijving	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0
Lasten	10.000	7.359	-2.641
Saldo heffing voor de VPB	-10.000	-7.359	2.641

2.2.7 Onvoorzien

In 2023 beschikte de ODZOB niet over een post onvoorzien.

2.3 Paragrafen

Het Bbv schrijft voor dat de jaarstukken een zevental verplichte paragrafen bevatten. Lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen en grondbeleid zijn niet van toepassing voor de ODZOB. Vandaar dat daar niet nader op ingegaan wordt.

2.3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de *financiële verordening* is bepaald dat het algemeen bestuur het beleid over risico's vastlegt in een nota *weerstandsvermogen en risicomangement*. De meest recente nota, met daarin kaders voor onder andere het risicomangement, weerstandsvermogen, weerstandscapaciteit, algemene reserve en de verhoudingen binnen de gemeenschappelijke regeling is in 2022 door het algemeen bestuur vastgesteld.

Om adequaat en effectief te kunnen reageren op onvoorziene situaties met een onbekende impact dient de ODZOB te beschikken over een financiële buffer. Hierdoor kan de ODZOB risico's opvangen zonder dat dit leidt tot een extra financiële bijdrage van de deelnemers.

De *weerstandscapaciteit* bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de ODZOB kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken; dit betreft de algemene reserve.

Het *weerstandsvermogen* is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de ODZOB loopt. Om het weerstandsvermogen te kunnen duiden is inzicht nodig in de aard en omvang van risico's en in de beschikbare weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen komt tot uitdrukking in de verhouding (ratio) tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Indien deze ratio kleiner is dan 1, betekent dit dat de potentiële impact van de geïnventariseerde risico's groter is dan de beschikbare weerstandscapaciteit. Het deel dat de ODZOB niet zelfstandig kan afdekken dient door de deelnemers in hun eigen weerstandsvermogen te worden afgedekt. De ODZOB heeft als streefwaarde voor het weerstandsvermogen $\geq 1,0$ vastgesteld. De werkelijke waarde per eind 2023 komt uit op 1,09.

In 4GR-verband is afgesproken dat de streefwaarde van de algemene reserve wordt gebaseerd op het totaal van de baten in de begroting, zodat deze streefwaarde eenvoudig herkenbaar is. Voor de ODZOB betekent dit dat de streefwaarde van de algemene reserve ligt tussen de €1,2 mln. en €1,5 mln.

Bij het vaststellen van de herziene begroting 2023 lag de effectuering van het eerder, door het algemeen bestuur genomen, principebesluit voor om de algemene reserve middels een éénmalige deelnemersbijdrage te versterken tot een bedrag van € 1,2 miljoen.

Bij het vaststellen van de Bestuursrapportage 2023 heeft het dagelijks bestuur voorgesteld om de uitvoering van dit principebesluit nogmaals uit te stellen, en wel tot het moment dat de jaarstukken 2023 worden vastgesteld. Reden hiervoor was dat in de loop van 2023 het beeld ontstond dat de ODZOB een dusdanig positief resultaat over 2023 zou genereren, dat deze deelnemersbijdrage achterwege kon blijven. Inmiddels is duidelijk dat het resultaat van de ODZOB over 2023 voldoende groot is om deze éénmalige deelnemersbijdrage daadwerkelijk achterwege te laten.

Bij het vaststellen van de jaarstukken 2023 en de daarmee samenhangende resultaatsbestemming over 2023 wordt voorgesteld om een bedrag van € 0,67 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve, waardoor deze, na het vaststellen van de jaarstukken 2023 uitkomt op € 1,2 miljoen.

Ontwikkeling algemene reserve:

▪ Stand begin 2023	€ 0,53 mln.
▪ Stand eind 2023	€ 0,53 mln.
▪ Resultaatsbestemming: versterking algemene reserve	€ 0,67 mln.
▪ Stand na vaststellen jaarstukken 2023	€ 1,20 mln.

Risicomanagement komt neer op het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de continuïteit van de organisatie kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen. Anders dan in het verleden het geval was, kiezen de bedrijfsvoeringsmanagers ervoor de risico-inventarisatie voortaan tweemaal per jaar te actualiseren. Per potentieel risico is daarbij bepaald of de kans en/of impact veranderd is ten opzichte van de vorige inventarisatie. De meest recente inventarisatie is opgenomen in bijlage 4.4.

De risico's met de hoogste potentiële impact kennen een verwachtingswaarde van ruim € 1,1 mln. en de risico's met een minder grote impact hebben een totale verwachtingswaarde van ruim € 0,6 mln.

De omvang van de algemene reserve is, na de beoogde resultaatsbestemming over 2023, zowel in overeenstemming met de regionale richtlijn als met de geactualiseerde en gekwantificeerde risico's. Om een indruk te krijgen van de financiële positie van de ODZOB worden enkele kentallen gepresenteerd:

Kengetallen

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Netto schuldquote	-2,5%	-13,9%	-7,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-2,5%	-13,9%	-7,7%
Solvabiliteitsratio	13,2%	52,7%	24,1%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	1,8%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote (streefwaarde: < 100%)

De netto schuldquote toont de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een negatieve waarde duidt er op dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (streefwaarde: < 100%)

Dit kengetal is gelijk aan de ongecorrigeerde versie omdat de ODZOB geen leningen verstrekt.

Solvabiliteitsratio (streefwaarde: ≥ 20%)

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Het betreft het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit alle reserves en het exploitatieresultaat.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele mutaties op de reserves te delen door de totale baten.

Grondexploitatie en belastingcapaciteit

Deze kengetallen zijn niet van toepassing op de ODZOB.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De kengetallen van de ODZOB sluiten aan bij wat verwacht kan worden bij een gemeenschappelijke regeling. De solvabiliteit is verbeterd ten opzichte van vorig jaar.

De structurele exploitatieruimte heeft voor de ODZOB slechts een beperkte betekenis. Deelnemers mogen verzoektaken enkel onder bepaalde voorwaarden en in beperkte mate verminderen. Daarnaast wordt in de begroting uitgegaan van een kostendekkend gemiddeld uurtarief, waardoor baten en lasten in principe structureel in evenwicht zijn.

2.3.2 Financiering

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen en uitgangspunten gepresenteerd met betrekking tot kasgeldlimiet, rente, geldleningen en beleid ten aanzien van treasury.

Leningen en kredietfaciliteiten

De ODZOB financiert zijn activiteiten voornamelijk door de werkzaamheden op voorschotbasis te factureren. Enkel voor de verzoektaken buiten de werkprogramma's moet zelf financiering geregeld worden. De ODZOB had in 2023 toegang tot een rekening courant krediet bij BNG van € 1,8 mln. Tijdelijk overtollige middelen worden wegens het verplichte schatkistbankieren bij het Rijk gestald.

Rentetoerekening

In onderstaand overzicht wordt in beeld gebracht welke relasten en renteresultaat er gerealiseerd zijn en wordt inzicht gegeven op welke wijze rente wordt toegerekend aan taakvelden. Er is enkel sprake van rentetoerekening aan het taakveld overhead. Reden hiervan is, dat vrijwel alle activa van de ODZOB gerelateerd zijn aan het taakveld overhead.

Renteschema

* bedragen x 1€

a	De externe rentelast over de korte en lange financiering		723
b	De externe baten (idem)		-387.494
	Saldo rentelasten en rentebaten		-386.770
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0	
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
c3	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
			0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-386.770
d1	Rente over eigen vermogen		0
d2	Rente over vreemd vermogen		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		-386.770
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		386.770
f	Renteresultaat op taakveld Treasury		0

Renterisiconorm

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld heeft de wetgever de renterisiconorm vastgesteld. De renterisiconorm schrijft voor welk deel van de lange termijn leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen is dit vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. De ODZOB heeft geen langlopende schulden. Daarmee voldoet de ODZOB automatisch aan de norm zoals ook uit onderstaande tabel blijkt.

Renterisiconorm		* bedragen x 1 €	
		2023	2022
Variabelen			
1	Renteherzieningen	0	0
2	Aflossingen	0	0
3	Renterisico (1+2)	0	0
4	Renterisiconorm	5.885.964	4.589.435
5a	Ruimte onder risiconorm	5.885.964	4.589.435
5b	Overschrijding risiconorm	n.v.t.	n.v.t.
Berekening renterisiconorm (4)			
Begrotingstotaal		29.429.818	22.947.175
Percentage 20%		5.885.964	4.589.435
Minimumbedrag conform regeling		2.500.000	2.500.000

Kasgeldlimiet

Ter beperking van het renterisico op de netto-vlottende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) heeft de wetgever de kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote impact hebben op de rentelasten tijdens een boekjaar.

Kasgeldlimiet		* bedragen x 1 €				
		KW 1 2023	KW 2 2023	KW 3 2023	KW 4 2023	2022
Kasgeldlimiet						
1	Vlottende schuld					
	- opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-	-	-
	- schuld in rekening courant	-	-	-	-	-
	- door derden gestorte gelden < 1 jaar	-	-	-	-	-
	- overige schulden/overlopende passiva	1.498.270	3.427.759	4.449.312	510.443	669.602
	Totaal vlottende schuld	1.498.270	3.427.759	4.449.312	510.443	669.602
2	Vlottende middelen					
	- contante gelden in kas	-	-	-	-	-
	- tegoeden rekening courant	13.891.180	12.571.765	13.549.242	5.638.209	4.655.351
	- overige uitstaande tegoeden	6.232.514	317.908	308.231	1.874.223	1.510.117
	Totaal vlottende middelen	20.123.695	12.889.673	13.857.473	7.512.432	6.165.468
3	Toets kasgeldlimiet					
	3.1 Totaal netto vlottende schuld (1 -/- 2)	-18.625.424	-9.461.913	-9.408.161	-7.001.989	-5.495.866
	3.2 Toegestane kasgeldlimiet	2.413.245	2.413.245	2.413.245	2.413.245	1.881.668
	Ruimte (3.2 -/- 3.1)	21.038.670	11.875.158	11.821.406	9.415.234	7.377.534
Berekening toegestane kasgeldlimiet						
Begrotingstotaal		29.429.818	29.429.818	29.429.818	29.429.818	22.947.175
Normpercentage		8,20%	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Norm		2.413.245	2.413.245	2.413.245	2.413.245	1.881.668

Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal. Het saldo van vlottende schulden en vlottende middelen wordt afgezet tegen het begrotingstotaal. Voor 2023 bedraagt deze norm € 2.41 mln. Aangezien de vlottende schuld van de ODZOB lager was dan de vlottende middelen, bleef de ODZOB ruimschoots binnen deze norm.

2.3.3 Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

Medio 2023 stelde het dagelijks bestuur de nota *Naar een fitte organisatie* vast, als bijlage bij de reactienota op de ontvangen zienswijzen op de herziene begroting 2023 en de begroting 2024.

Het betreft een plan om de ODZOB van de juiste impulsen te voorzien met als doel het functioneren van de ODZOB te verbeteren. Daarmee wordt invulling gegeven aan de Meerjarenvisie 2023-2027 en dan vooral op het gebied 'fundament op orde', het versterken van de operationele cyclus.

Als gevolg van de robuustheidscriteria (Interbestuurlijk Programma, zie paragraaf 2.1.4) in het kader van verbetering van het VTH-stelsel, is in het laatste kwartaal van 2023 de actualisatie van de kwaliteitscriteria voorbereid.

Begin 2024 vindt de daadwerkelijke screening bij medewerkers plaats en wordt duidelijk of er op de verschillende onderdelen van de VTH-taakuitvoering voldoende kwaliteit in huis is om het werk goed aan te kunnen en welke (eventuele) aanvullende acties eventueel nodig zijn. De actualisatie voor nieuwe medewerkers zal vervolgens cyclisch plaatsvinden.

De impulsen zijn en worden uitgewerkt in concrete maatregelen die deels in 2023 en grotendeels in 2024 ten uitvoer worden gebracht. Zo zijn eerste stappen gezet op het gebied van vitaliteit, heeft een aantal medewerkers de Greenbelt opleiding doorlopen en zijn in 2023 grote stappen gezet in de modernisering van de ICT-voorzieningen.

Hierdoor is de stabiliteit van het systeem sterk verbeterd en is de afhankelijkheid van de servers is verminderd (I- Cloud). In 2023 is overgestapt op Microsoft 365 en met de uitlevering van de laptops zal in 2024 een volgende belangrijke stap gezet worden in het realiseren van moderne werkplekken.

Medio 2023 is besloten tot invoering van een nieuw financieel systeem: Microsoft Dynamics (Axapta) is met ingang van 2024 vervangen door Afas Profit. Dit was noodzakelijk omdat de financiële software niet langer meer werd ondersteund en steeds meer problemen opleverde. Vanwege de korte voorbereidingstijd zijn de minimale functionaliteiten ingericht en zal op basis daarvan worden doorontwikkeld. De invoering van het systeem moet ertoe leiden dat informatie over de bedrijfsvoering beter en sneller beschikbaar is. Door het gebruik van Afas voor zowel HRM als financiën zal het inzicht in de bedrijfsvoering naar verwachting verbeteren. Daarnaast is er nadrukkelijk een koppeling gelegd tussen het zaakstelsel PowerBrowser en het tijdschrijven in Afas waardoor naar verwachting het zaakgericht werken wordt verbeterd, de datakwaliteit verbetert en de administratieve last in de werkprocessen wordt verminderd. Daarmee ligt er een basis waarop in de komende jaren kan worden doorontwikkeld.

Informatiegestuurd werken wordt binnen de ODZOB inmiddels binnen een aantal projecten toegepast. Zo zijn enkele dashboards ontwikkeld (bijvoorbeeld voor zwemwater en asbest) en werken we informatiegestuurd bij het opzetten van het nieuwe Regionaal Operationeel Kader (ROK). Daardoor wordt gaandeweg meer informatiebewustzijn gerealiseerd bij de ODZOB-medewerkers.

De samenwerking tussen de drie Brabantse omgevingsdiensten wordt voortgezet op (met name) drie strategische thema's, die zijn afgestemd met de provincie. Het betreft Energie, Brancheplannen voor de toekomst en Veehouderij. Voor deze onderwerpen wordt gezamenlijk een aantal dashboards ontwikkeld.

In september 2023 is besloten tot het uitvoeren van een Medewerkersonderzoek. Bij de totstandkoming van de vragenlijst is een klankbordgroep van medewerkers betrokken geweest. In december is het onderzoek uitgevoerd met een zeer hoge respons (91,1%). In het eerste kwartaal van 2024 zullen op basis van de resultaten de benodigde vervolgacties worden bepaald.

De ODZOB heeft in 2023 de doorontwikkeling van PowerBrowser opgepakt om het gebruik verder te optimaliseren en voorbereid te zijn op de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Inmiddels zijn tussen de deelnemers in de gemeenschappelijke omgeving afspraken gemaakt over het beheer en wordt aan de verdere inrichting van het locatiedossier gewerkt. Ter ondersteuning hiervan is een GBO (gemeenschappelijke beheer organisatie) ingericht. Ook de monitoring van de kwaliteit van de gegevens die we in en over processen willen vastleggen wordt hierbij verder geoptimaliseerd en uitgerold. Zo halen we meer uit de informatie die we verzamelen en beschikbaar hebben (Informatiegestuurd werken).

Eind 2023 is gestart met de voorbereiding van een meerjarige verbeter- en ontwikkelaanpak. In het eerste tot en met derde kwartaal 2024 vinden er diverse onderzoeken plaats die ieder op zich inzicht en aanbevelingen opleveren in de stappen die moeten worden gezet. Verder moet de ODZOB uiterlijk 1 april 2026 voldoen aan alle robuustheidscriteria én in het kader van de Meerjarenvisie het fundament op orde krijgen.

De opgave is in de kern het binden en boeien van medewerkers, goede werkprocessen en aandacht voor een goede samenwerking met de deelnemers. Niet alles kan tegelijk en daarom is het belangrijk te komen tot een meerjarige, samenhangende aanpak zodat binnen de beschikbare tijd en capaciteit de volgorde en prioritering kan worden bepaald en de sturing en monitoring op de veelheid van activiteiten en projecten kan worden ingericht.

In de laatste twee maanden van 2023 is (het functioneren van) de ODZOB enkele keren negatief in het nieuws geweest. In onder meer personeelsbijeenkomsten en informatiebijeenkomsten is extra aandacht besteed aan de vragen en gevoelens die dat bij de medewerkers oproept. Tegelijk is waar nodig actie genomen gericht op het bespreekbaar maken van de zorgen en zijn afspraken gemaakt om die zorgen weg te gaan nemen. In december is bovendien het eigen 'verhaal van de ODZOB' opgesteld en in het kader van de actieve informatieplicht gedeeld met de deelnemers/eigenaren, gemeenteraden en provinciale staten. Eind 2023 is bij twee deelnemers de pilot 'ODZOB on Tour' voor raads- en commissieleden met succes uitgevoerd. In 2024 wordt dat uitgerold bij meerdere deelnemers.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het boekjaar 2023 moeten gemeenschappelijke regelingen zelfstandig een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording is de schriftelijke verklaring die het dagelijks bestuur afgeeft bij de jaarrekening. Het dagelijks bestuur verklaart daarbij dat zij rechtmatig heeft gehandeld, dat wil zeggen dat alle financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met (externe en interne) wet- en regelgeving en dat alle lasten in het begrotingsjaar vallen binnen de begroting (incl. wijzigingen) zoals door het algemeen bestuur is goedgekeurd. De rechtmatigheidsverantwoording maakt onderdeel uit van de jaarrekening (bijlage 4.6).

VIC (verbijzonderde interne controle) functie

Het is de ambitie van de ODZOB om de VIC-functie zodanig in te richten dat deze functioneert als interne beheersingsmaatregel. Dit betekent dat de kwaliteit van de VIC in de toekomst dusdanig moet zijn dat ook de externe accountant volledig gebruik kan maken van de rapportages van de VIC-functie. In 2023 zijn grote stappen gemaakt om de gewenste ambitie te realiseren. In 2024 dient de VIC-functie verder doorontwikkeld te worden om tot de gewenste ambitieniveau te komen.

De VIC-functie voert zijn interne controles uit op basis van het bestuurlijk vastgestelde interne controle plan (ICP). De interne controles zijn het kader om te komen tot de rechtmatigheidsverantwoording. Het ICP wordt jaarlijks herijkt vormt de basis van de VIC. In het ICP geeft de VIC-functie aan op welke wijze invulling wordt gegeven aan de uitvoering van de controles en de randvoorwaarden zoals scoping, risico analyse, controle aanpak, materialiteit, dossiervorming en op welke wijze objectieve deelwaarnemingen bepaald worden. De focus van het ICP ligt met name op rechtmatigheid vanwege de rechtmatigheidsverantwoording. De volgende processen zijn gecontroleerd door de VIC-functie:

- Inkoopfacturen
- Betaalproces
- Investerings
- Sisa
- Crediteuren bankrekening stamgegevens mutaties
- Memorialen
- Crediteuren analyse
- Lonen & salarissen
- WNT
- Voorzieningen

De uitkomsten van de interne controles zijn gerapporteerd in half jaarlijkse rapportages. De openstaande bevindingen van de externe accountant (management letter en accountantsverslag) en de VIC worden gemonitord met behulp van een audit monitor. De audit monitor wordt regelmatig geactualiseerd en zowel besproken met de besproken met de externe accountant als binnen de directe en management van de ODZOB.

Uitkomsten rechtmatigheidscriteria

Het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria:

- Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)
- Begrotingscriterium
- Voorwaardencriterium

Onderstaand is per criterium aangeven op welke wijze de ODZOB rechtmatig heeft gehandeld.

M&O criterium

Het belang van het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik is breed bekend en de organisatie heeft effectieve maatregelen ingeregeld om dit zoveel als mogelijk te voorkomen. Omdat de ODZOB niet over een nota M&O beschikt, is een memo opgesteld waarin aangeven is op welke wijze aan het M&O-beleid invulling wordt gegeven en welke controles de VIC-functie heeft ingebed. Er zijn binnen de ODZOB in 2023 geen signalen geweest over (het vermoeden van) misbruik of oneigenlijk gebruik.

De VIC-functie heeft bij het uitvoeren van verschillende controles stil gestaan bij potentiële fraudesignalen (memorialen, prestatieverlevering en (Europese) aanbestedingen).

Er is in de zomerperiode een uitgebreide frauderisicoanalyse opgesteld. Deze is in januari 2024 geactualiseerd. Hierbij zijn de opmerkingen van de externe accountant opgevolgd.

Begrotingsrechtmatigheid criterium

Alle gerealiseerde baten, lasten en mutaties in de reserves in het begrotingsjaar 2023 vallen binnen de contouren van de herziene begroting 2023 (vastgesteld door het algemeen bestuur in september 2023). Een gedetailleerde uiteenzetting hierover is, op advies van de Commissie Bbv, toegevoegd aan paragraaf 4.6 (rechtmatigheidsverantwoording).

Voorwaarden criterium

Bij het voorwaardencriterium wordt vooral gekeken of de financiële beheershandelingen binnen de ODZOB voldoen aan de voorwaarden zoals die gesteld zijn in de wet- en regelgeving. Hierbij is het normenkader uitgewerkt in een toetsingskader (recht, hoogte en duur). Qua onderbouwing van de verantwoording op dit gebied wordt gebruik gemaakt van de interne controles die worden uitgevoerd om vast te stellen of voldaan is aan het voorwaardencriterium. De voorwaarden criterium heeft voornamelijk betrekking op de (Europese) aanbestedingen analyse.

Bij de crediteurenanalyse is naast een marginale ook een drietal significante onrechtmatige financiële beheershandelingen geconstateerd. Deze hebben betrekking op de (niet-)naleving van de Europese aanbestedingswet- en regelgeving bij de opdrachtverstrekking voor het inhuren van externe adviseurs.

De afwijkingen liggen boven de rapportagegrens ad €50.000. De totale waarde van de geconstateerde onrechtmatigheden bedraagt €521.392. Bij andere interne controles zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Alle overige financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met (externe en interne) wet- en regelgeving.

Omdat de drie genoemde onrechtmatigheden ontstaan zijn in 2023 en doorwerkingskracht hebben naar 2024 is er voor gekozen om de gehele materiële impact op te nemen in de voorliggende jaarstukken 2023. De onrechtmatige bestedingen in 2023 bedragen €325.854 en de geraamde doorlopende bestedingen in 2024 komen uit op een bedrag van €195.538. Deze zijn ook opgenomen onder de niet uit de balans blijvende verplichtingen.

De (beheers)maatregelen ter voorkoming van vergelijkbare onrechtmatigheden in de toekomst zijn tweeledig. Op korte termijn worden, voor zover mogelijk, wijzigingen doorgevoerd in de betreffende inhuurovereenkomsten:

- Een overeenkomst wordt beëindigd per 1/7/2024 in plaats van per 31/12/2024
- Een overeenkomst wordt zo spoedig mogelijk beëindigd. Vervolgens op correcte wijze een nieuwe inkoopprocedure opgestart
- Een overeenkomst kent 1/7/2024 als einddatum. Het is de bedoeling dat de betreffende medewerker dan in vaste dienst komt bij de ODZOB.

Daarnaast wordt in beeld gebracht welke aanvullende maatregelen nodig zijn om onrechtmatigheden tijdig te voorkomen en signaleren. Dit vergt afstemming tussen de inkoopadviseurs van Bizob, het inhuurportaal Wizob, het management van de ODZOB en de bedrijfsvoeringsadviseurs van de ODZOB.

Daarnaast wordt minimaal 2 keer per jaar een crediteurenanalyse uitgevoerd. De focus ligt daarbij niet enkel op crediteuren waarvan de uitgaven de EU-aanbestedingsdrempel hebben overschreden maar ook over meervoudige en enkelvoudige opdrachten.

De VIC-functie rapporteert zowel procesmatige bevindingen als bevindingen met financiële impact. Deze bevindingen worden opgenomen in de audit monitor en worden minimaal twee keer per jaar geactualiseerd en zowel besproken met de externe accountant als binnen de directie en management van de ODZOB.

Personeel

De gerealiseerde gemiddelde bezetting lag onder het niveau van de herziene begroting 2023. Circa 21% van de bezetting bestond uit externe inhuur. Eind 2022 lag dit aandeel iets lager (circa 18%). Het vinden en binden van voldoende en gekwalificeerd personeel is lastig gebleken. Het tekort aan vast personeel kon enigszins worden gecompenseerd door de inzet van meer externe inhuur. De uitstroom van vast personeel lag met 32 fte iets hoger dan de aanwas van nieuw vast personeel (30 fte).

Bezetting: arbeidsmix

* aantallen x 1 Fte

Bezetting in Fte's	Primaire begroting 2023	Herziene begroting 2023	Gemiddelde bezetting 2023	Uitimo 2023	Gemiddelde bezetting 2022
Dienstverband	195,7	185,0	178,9	180,6	182,5
Inhuur / payroll	31,1	48,2	47,8	46,5	40,4
TOTAAL bezetting in FTE's	226,8	233,2	226,7	227,1	222,9

Bezetting

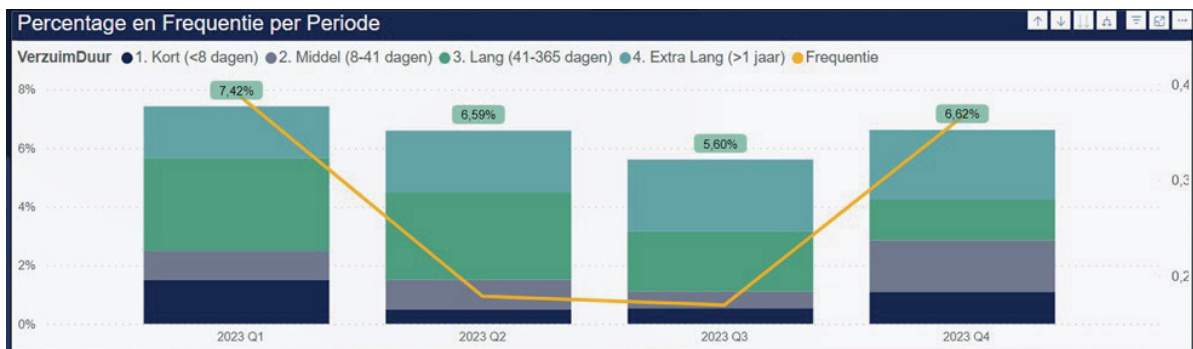
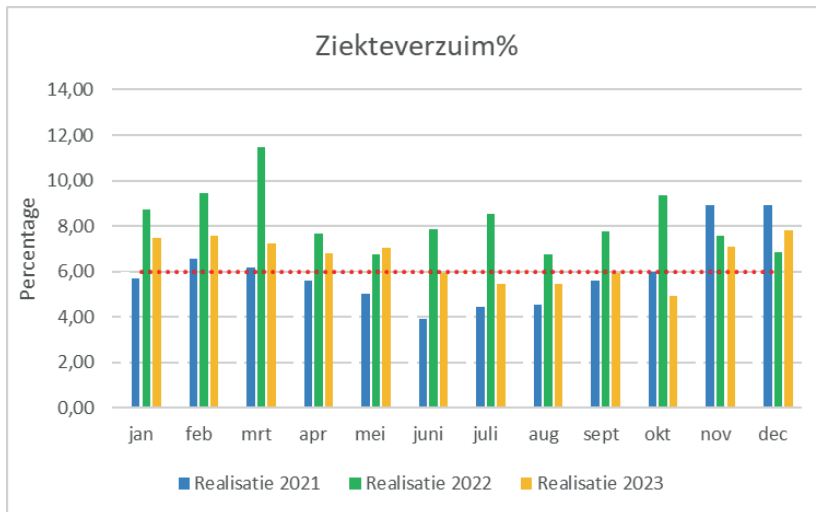
* aantallen x 1 Fte

Bezetting in Fte's	Primaire begroting 2023	Herziene begroting 2023	Gemiddelde bezetting 2023	Uitimo 2023	Gemiddelde bezetting 2022
Primair proces	181,4	186,6	180,0	180,2	176,7
Overhead	45,4	46,6	46,7	46,9	46,2
TOTAAL bezetting in FTE's	226,8	233,2	226,7	227,1	222,9

Ruim 20% van het personeelsbestand was in 2023 werkzaam in een overheadfunctie. Deze verhouding ligt iets hoger dan de raming uit de herziene begroting 2023.

Het ziekteverzuim is in 2023 uitgekomen op een gemiddelde van 6,6%. Hiermee is een duidelijk herstel ingezet ten opzichte van vorig jaar (8,1%) maar ligt het nog wel iets boven 2021 (5,9%). Het ziekteverzuim over 2023 sluit aan bij de toelichting hierover in de *Bestuursrapportage 2023*. De ODZOB streeft er naar om het ziekteverzuim terug te brengen naar 6% (liefst nog daaronder).

De meldingsfrequentie (gele lijn in de onderste figuur) ligt, zoals bij nagenoeg alle organisaties, hoger in het eerste en laatste kwartaal van het jaar. In het laatste kwartaal van 2023 is zowel het 'lang' verzuim als 'extra lang' verzuim afgenomen ten opzichte van het kwartaal daarvoor.

2.3.4 Openbaarheidsparagraaf

In de Wet open overheid (Woo) is bepaald dat in de jaarlijkse begroting aandacht besteed moet worden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet. Daarnaast moet in de jaarlijkse verantwoording verslag van de uitvoering ervan gedaan worden, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

In het eerste kwartaal van 2023 heeft de ODZOB zich gebogen over de vraag hoe de wettelijke taak- en bevoegdheidsverdeling eruit ziet tussen een gemeenschappelijke regeling en haar deelnemers bij het afdoen van Woo-verzoeken, met betrekking tot informatie die in mandaat (van deelnemers) is opgesteld. De kernvraag die hierbij op tafel lag was: *heeft de ODZOB mede tot taak om namens haar deelnemers te beslissen op Woo-verzoeken aangaande VTH-informatie?*

In samenspraak met een gespecialiseerd extern adviesbureau is hierbij, door het dagelijks bestuur, geconcludeerd dat: *'De verantwoordelijk deelnemer (van de ODZOB) dient op dergelijke Woo-verzoeken te besluiten, ongeacht of dit verzoek is ingediend bij de verantwoordelijke deelnemer of de ODZOB en ongeacht of de informatie in mandaat is vervaardigd door de ODZOB. De ODZOB kan uitsluitend op Woo-verzoeken besluiten indien daartoe een specifiek mandaat is verleend door de desbetreffende deelnemer(s). Ook in geval van verstrekt mandaat zal een besluit op een Woo-verzoek in naam van de desbetreffende deelnemer zijn.'*

Bovenstaande conclusies zijn zowel in het ambtelijke regionale overleg (GPO) als op individuele basis tussen opdrachtgever en opdrachtnemer (zijnde de ODZOB) aan de orde gesteld.

2.3.5 Verbonden partijen

Sinds 2018 is de ODZOB aangesloten bij het Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (Bizob). Deze stichting is uitgegroeid tot een expertisecentrum op het gebied van inkoop en aanbestedingen, waar inmiddels meer dan 35 publieke organisaties bij aangesloten zijn. De ODZOB heeft een indirect bestuurlijk belang (via vertegenwoordiging in de Vergadering van Aangeslotenen) en een financieel belang in de Bizob, vandaar dat Bizob hier als verbonden partij wordt gepresenteerd.

Informatie betreffende verbonden partij Bizob:

1. Het financiële belang van de ODZOB bestaat uit een afnameverplichting van een aantal dagdelen waarvoor de ODZOB een financiële vergoeding dient te verstrekken. Deze afname kan jaarlijks maximaal met 15% verlaagd worden. Als het bestuur van Bizob voorziet dat niet aan de opeisbare verplichtingen voldaan kan worden, zal het bestuur een plan opstellen en presenteren aan de vergadering van aangeslotenen. Bij een tekort kan het bestuur besluiten de dagvergoeding met terugwerkende kracht te verhogen.
2. De ODZOB heeft zich voor 2023 gecommitteerd aan een afnameverplichting van 126 dagen. Hier stond een vergoeding van ruim €86.000 tegenover.
3. Het eigen vermogen van Bizob bedraagt ultimo 2023 €358.695 en het (voorlopig) resultaat over 2023 bedraagt €943.507.
4. Het financiële risico voor de deelnemende organisaties bestaat hoofdzakelijk uit de personeelslasten van de concerninkopers. Het risico voor Bizob is beperkt van aard, doordat de deelnemers minimaal vier jaar capaciteit inkopen waardoor de personele capaciteit bij vermindering van het aantal uren ingeperkt kan worden en de vaste kosten beheerst kunnen worden.

3 Jaarrekening

3.1 Balans per 31 december 2023

De in de onderstaande balans opgenomen bedragen zijn vóór resultaatsbestemming.

Balans		* bedragen x 1 €			
ACTIVA	Ult imo 2023	Ult imo 2022	PASSIVA	Ult imo 2023	Ult imo 2022
Vaste activa			Vaste passiva		
Materiële vaste activa	545.150	528.121	Eigen vermogen	2.480.854	1.012.315
<i>Investerings met een economisch nut</i>	<i>545.150</i>	<i>528.121</i>	<i>Algemene reserve</i>	<i>1.200.000</i>	<i>530.774</i>
			<i>Bestemmingsreserves</i>	<i>748.798</i>	<i>481.541</i>
			<i>Resultaat boekjaar voor bestemming</i>	<i>532.056</i>	<i>0</i>
			Voorzieningen	314.737	88.264
			<i>Spaarverlof</i>	<i>43.174</i>	<i>23.824</i>
			<i>Bovenmatig verlofsaldo</i>	<i>158.951</i>	<i>64.440</i>
			<i>Transitievergoedingen</i>	<i>112.612</i>	
Totaal vaste activa	545.150	528.121	Totaal vaste financieringsmiddelen	2.795.590	1.100.579
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	7.260.359	5.914.998	Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	510.443	669.602
<i>Te volderen op operbare lichamen</i>	<i>1.856.349</i>	<i>1.466.407</i>	<i>Overige schulden</i>	<i>510.443</i>	<i>669.602</i>
<i>Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	<i>5.386.136</i>	<i>4.404.881</i>			
<i>Overige vorderingen</i>	<i>17.874</i>	<i>43.710</i>			
Liquide middelen	252.072	250.470	Overlopende passiva	6.980.594	5.878.803
<i>Barksaldi</i>	<i>252.072</i>	<i>250.470</i>	<i>Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume</i>	<i>1.724.544</i>	<i>1.473.086</i>
Overlopende activa	2.229.047	955.395	<i>De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, uitgesplitst naar:</i>		
<i>De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:</i>			<i>- Europese overheidslichamen</i>	<i>960.748</i>	<i>644.534</i>
<i>- het Rijk</i>			<i>- overige Nederlandse overheidslichamen</i>		
<i>Overige nog te ontvangen bedragen</i>	<i>1.817.595</i>	<i>529.828</i>	<i>Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen</i>	<i>4.295.302</i>	<i>3.761.183</i>
<i>Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen</i>	<i>411.451</i>	<i>425.567</i>			
Totaal vlottende activa	9.741.478	7.120.863	Totaal vlottende passiva	7.491.037	6.548.405
TOTAAL ACTIVA	10.286.628	7.648.984	TOTAAL PASSIVA	10.286.628	7.648.984

3.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Overzicht van baten en lasten	Primaire begroting 2023			Herziene begroting 2023			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma									
Programma Lokale Dienstverlening	23.502.763	16.486.683	7.016.081	26.403.901	18.800.193	7.603.707	26.535.330	18.146.361	8.388.969
- <i>Basistaken</i>	<i>10.516.766</i>	<i>7.377.285</i>	<i>3.139.481</i>	<i>11.867.895</i>	<i>8.412.511</i>	<i>3.455.384</i>	<i>11.995.315</i>	<i>7.892.948</i>	<i>4.102.367</i>
- <i>Verzoektaken</i>	<i>12.985.997</i>	<i>9.109.397</i>	<i>3.876.600</i>	<i>14.536.006</i>	<i>10.387.683</i>	<i>4.148.323</i>	<i>14.540.015</i>	<i>10.253.413</i>	<i>4.286.602</i>
Programma Regionale Samenwerking	2.097.749	1.619.081	478.667	2.356.691	1.837.933	518.758	2.373.065	1.585.778	787.286
- <i>Programma Regionale Samenwerking 2023</i>	<i>2.097.749</i>	<i>1.619.081</i>	<i>478.667</i>	<i>2.356.691</i>	<i>1.837.933</i>	<i>518.758</i>	<i>2.049.516</i>	<i>1.585.778</i>	<i>463.738</i>
- <i>Saldo 2023</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>323.549</i>	<i>0</i>	<i>323.549</i>
Totaal programma's	25.600.512	18.105.764	7.494.748	28.760.592	20.638.127	8.122.465	28.908.394	19.732.139	9.176.255
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	669.226	0	669.226	392.506	0	392.506
- <i>Overige algemene dekkingsmiddelen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>669.226</i>	<i>0</i>	<i>669.226</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
- <i>Overige opbrengsten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>392.506</i>	<i>0</i>	<i>392.506</i>
Kosten van de overhead	0	7.484.748	-7.484.748	0	8.112.465	-8.112.465	0	8.092.863	-8.092.863
Heffing VPB	0	10.000	-10.000	0	10.000	-10.000	0	7.359	-7.359
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	25.600.512	25.600.512	0	29.429.818	28.760.592	669.226	29.300.900	27.832.361	1.468.539
Toevoeging en onttrekking reserves									
Algemene reserve	0	0	0	0	669.226	-669.226	0	669.226	-669.226
Bestemmingsreserve Fitte Organisatie	0	0	0	0	0	0	0	215.791	-215.791
Bestemmingsreserve Nazorg Omgevingswet	0	0	0	0	0	0	0	51.466	-51.466
Totaal toevoeging en onttrekking aan reserves	0	0	0	0	669.226	-669.226	0	936.483	-936.483
Gerealiseerde resultaat	25.600.512	25.600.512	0	29.429.818	29.429.818	0	29.300.900	28.768.844	532.056

Het resultaat over 2023 komt, inclusief de verwerkte mutaties in de reserves, uit op €532.056 positief.

3.3 Toelichting op de balans

3.3.1 Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (Bbv) daarvoor aan provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen geeft. De waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Tenzij anders is vermeld worden de activa gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Vaste Activa

De activa zijn onder te verdelen in immateriële, materiële en financiële vaste activa. De ODZOB beschikt enkel over materiële vaste activa.

Materiële vaste Activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen.

De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van het product of dienst en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Afschrijvingen worden lineair berekend op basis van de geschatte economische levensduur vanaf de ingebruikname van een actief. Hierbij gelden de volgende termijnen:

<i>Gronden en terreinen</i>	n.v.t.
<i>Woonruimten</i>	n.v.t.
<i>Bedrijfsgebouwen*</i>	10 jaar
<i>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</i>	n.v.t.
<i>Vervoersmiddelen</i>	5 jaar
<i>Machines, apparaten, installaties</i>	
• Apparaten	5 jaar
• Hardware	4 jaar
<i>Overige materiële vaste activa</i>	
• Software	4 jaar
• Inventaris	5 jaar

* afschrijvingen bij bedrijfsgebouwen: einde huurcontract indien resterende termijn korter dan 10 jaar is

Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat in enig boekjaar ten laste gebracht van dit resultaat.

Een activum dat buiten gebruik gesteld of afgestoten wordt, wordt afgewaardeerd indien de restwaarde lager is dan de resterende boekwaarde. Een eventuele verkoopopbrengst wordt aangewend ter dekking van de resterende boekwaarde.

Vlottende activa

De vlottende activa zijn onder te verdelen in voorraden, uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar, liquide middelen en overlopende activa. De vlottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening wegens oninbaarheid aangebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vaste passiva

De vaste passiva zijn eigen vermogen, de voorzieningen, en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer. Vaste passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het totaal eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorafgaand jaar, vermeerderd of verminderd met het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Voor zover het algemeen bestuur gedurende het jaar besluiten over bestemmingsreserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van de reserves per jaareinde verwerkt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen, verliezen en risico's per balansdatum die niet exact bekend zijn, maar redelijkerwijs geschat kunnen worden en worden gevormd voor risico's die hierop van toepassing zijn. Daarnaast worden voorzieningen gevormd voor kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, mits deze kosten hun oorsprong vinden in het (voorafgaand) begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van de lasten over de betreffende begrotingsjaren. De ODZOB kent momenteel drie voorzieningen.

Vaste schulden

De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van een jaar of langer. De vaste schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de gedane aflossingen.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn kortlopende schulden en overlopende passiva opgenomen.

Kortlopende schulden

Hieronder worden onderhanden werk, te betalen aan openbare lichamen en overige schulden verantwoord. De waarderingsgrondslagen voor onderhanden werk zijn bij de activa weergegeven. De overige posten worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De posten opgenomen onder overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Baten en lasten algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden verwerkt indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Personeelslasten

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Een uitzondering vormen overlopende posten uit hoofde van jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Deze worden toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

Rechtmatigheid

Het algemeen bestuur heeft op 12 oktober 2023 het normenkader van de relevante wet- en regelgeving voor de rechtmatigheid vastgesteld.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2023

ACTIVA

Vaste activa

Materiële vaste activa

De ODZOB kent uitsluitend materiële vaste activa met een economisch nut. Onderstaand overzicht toont de samenstelling van deze materiële vaste activa en het bijbehorende verloop over het afgelopen boekjaar.

Staat van materiële vaste activa

* bedragen x € 1

Omschrijving	Boekwaarde per 1-1-2023	Investeringen	Afschrijvingen	Boekwaarde per 31-12-2023
Bedrijfsgebouwen	253.379	2.241	-85.135	170.485
Machines, apparaten en installaties	261.558	262.100	-155.900	367.758
Overige materiële vaste activa	13.184	0	-6.277	6.907
Totaal	528.121	264.342	-247.313	545.150

De in de bovenstaande tabel getoonde investeringen zijn in onderstaande tabel afgezet tegen het beschikbare budget:

Investeringen

* bedragen x € 1

Omschrijving	Restant krediet 2022	Primaire begroting 2023	Herziene begroting 2023	Investeringen 2023	Restant krediet 2023
Bedrijfsgebouwen	2.241			2.241	0
Machines, apparaten en installaties	475.814			262.100	213.714
Totaal investeringen	478.055			264.342	213.713

De in 2023 gerealiseerde investeringen (ter waarde van €264.342) passen binnen het beschikbare, deels doorgeschoven, krediet van €478.055. De realisatiewaarden per type investering zijn binnen het beschikbaar gestelde krediet gebleven.

De investering in bedrijfsgebouwen betreft 3 nieuwe vaatwassers. De investeringen getoond onder machines, apparaten en installaties bestaan o.a. uit de aanschaf van geluidmeters (€26.000), laptops (€60.000), audiovisuele apparatuur (€27.000), computernetwerk (€80.000) en een netwerkserver (€16.000). Het restantkrediet van wordt doorgeschoven naar 2024 en zal worden ingezet voor het reeds in gang gezette traject voor de aanschaf van 'moderne IT-werkplekken'.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De volgende posten zijn op de balans opgenomen:

Investerings		* bedragen x € 1			
Omschrijving	Restant krediet 2022	Primaire begroting 2023	Herziene begroting 2023	Investerings 2023	Restant krediet 2023
Bedrijfsgebouwen	2.241			2.241	0
Machines, apparaten en installaties	475.814			262.100	213.714
Totaal investeringen	478.055			264.342	213.713

Van de post *vorderingen op openbare lichamen* heeft voor het grootste deel betrekking op de deelnemers van de ODZOB. Het betreft voornamelijk de facturen inzake uitvoering van basis- en verzoektaken. Het overige deel van de vorderingen heeft betrekking op niet-deelnemende organisaties.

De vorderingen zijn relatief jong. Op balansdatum is 94% van de vorderingen jonger dan 30 dagen. Geen enkele vordering is ouder dan 6 maanden. De ODZOB werkt met voorschotfacturatie voor de werkprogramma's. Na afloop van het jaar worden de eindafrekeningen opgesteld en verzonden. Volgens de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) neemt de opdrachtgever binnen zes weken na ontvangst van zijn eindafrekening een beslissing over de acceptatie hiervan.

De post *uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar* betreft het aanhouden van liquide middelen bij het Rijk in het kader van schatkistbankieren; overtollige middelen worden in de vorm van een rekening-courant bij het Rijk ondergebracht.

De volgende tabel geeft inzicht in de mate waarin de ODZOB de drempelbedragen (maximumbedrag dat niet afgestort hoeft te worden bij het Rijk in het kader van schatkistbankieren) gebruikt heeft. Aangezien het banksaldo op een vast tijdstip automatisch afgeroomd wordt en er na dit tijdstip nog betalingen binnen kunnen komen, is het mogelijk dat het drempelbedrag in incidentele gevallen overschreden wordt. Dit is 2023 niet voorgekomen.

Benutting drempelbedrag schatkistbankieren		* bedragen x 1.000 €			
		Verslagjaar 2023			
(1)	Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	250	220	250	250
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	750	780	750	750
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	29.420			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	29.420			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln.	Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	22.500	19.999	23.003	23.003
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	250	220	250	250

De post *overige vorderingen* betreft vorderingen bij privaatrechtelijke instellingen (jonger dan 30 dagen).

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uitsluitend uit een tegoed bij de Bank Nederlandse Gemeenten, waarover vrij kan worden beschikt. Daarnaast kan de ODZOB (bij dezelfde bank) beschikken over een rekening courant krediet van €1,8 mln. Hiervan is nog nooit gebruik gemaakt.

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ult imo 2023	Ult imo 2022
Bank BNG	252.072	250.470
Totaal liquide middelen	252.072	250.470

Overlopende activa

De overlopende activa zijn als volgt onderverdeeld:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ult imo 2023	Ult imo 2022
Overige nog te ontvangen bedragen	1.817.595	529.828
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	411.451	425.567
Totaal overlopende activa	2.229.047	955.395

De post *overige nog te ontvangen bedragen* betreft voornamelijk nog te factureren bedragen aan openbare lichamen voor reeds verrichte werkzaamheden. Daarnaast is er een post voor nog te ontvangen omzetbelasting opgenomen. Dit betreft de afdracht omzetbelasting 4e kwartaal 2023. Dit geldt eveneens voor de nog te ontvangen rente over het 4e kwartaal 2023 wegens het schatkistbankieren.

De post *vooruitbetaalde bedragen* betreft uitgaven die in 2023 gedaan zijn voor het kalenderjaar 2024.

PASSIVA

Vaste financieringsmiddelen

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Het resultaat over boekjaar 2023 bedraagt €532.056 (dit is inclusief de mutaties in de reserves).

Dit betekent dat het eigen vermogen op 31 december 2023, bestaande uit de algemene reserve, de egaliseringsreserve verlofkosten en het resultaat 2023, uitkomt op €2.480.854.

Naam reserve	Ult imo 2022	Resultaat s bestemming 2022	Toevoegingen ont t rekkingen 2023	Ult imo 2023
Algemene reserve	530.774	0	669.226	1.200.000
Bestemmingsreserves	481.541	0	267.257	748.798
Resultaat voor bestemming	0	0	532.056	532.056
Totaal eigen vermogen	1.012.315	0	1.468.539	2.480.854

Reserves

Staat van reserves * bedragen x 1 €

Naam reserve	Saldo 1 januari 2023	Mutaties voorgaand boekjaar	Toevoegingen 2023	Onttrekkingen 2023	Verminderings afschrijvingen op activa 2023	Saldo 31 december 2023
Algemene reserve						
Algemene reserve	530.774	0	669.226	0	0	1.200.000
Totaal algemene reserves	530.774	0	669.226	0	0	1.200.000
Bestemmingsreserves						
Bestemmingsreserve Nazorg Omgevingswet	0	0	51.466	0	0	51.466
Bestemmingsreserve Fitte Organisatie	0	0	215.791	0	0	215.791
Egalisatie reserve verlofkosten	481.541	0	0	0	0	481.541
Totaal bestemmingsreserves	481.541	0	267.257	0	0	748.798
Totaal van de reserves	1.012.315	0	936.483	0	0	1.948.798

Bestemmingsreserves

De ODZOB beschikt over een drietal bestemmingsreserves. De *egalisatiereserve verlofkosten* is gevormd omdat het tegoed aan verlofdagen in feite een claim is op de toekomstige capaciteit. Immers wanneer dat verlof opgenomen wordt zal dat resulteren in lagere baten aangezien de capaciteit ontbreekt om opdrachten uit te voeren, dan wel zal dit resulteren in meer inhuur om de opdrachten alsnog uit te kunnen voeren. Voor de (gedeeltelijke) afdekking van dat deel van deze *jaarlijkse arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume* beschikt de ODZOB over deze reserve van €481.541.

Bij het vaststellen van de Bestuursrapportage 2023 besloot het algemeen bestuur een tweetal (tijdelijke) nieuwe bestemmingsreserves te introduceren. De eerste nieuwe reserve is ten behoeve van de inzet voor de nazorg op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deelnemers van de ODZOB leveren hiervoor (via het programma Regionale Samenwerking) een bijdrage in 2023 en 2024. Omdat verwacht wordt dat de af te dekken kosten in het kader van de nazorg op de Omgevingswet doorlopen naar 2025, maar dat het niet nodig lijkt te zijn om hiervoor om aanvullende deelnemersbijdragen te vragen, is tot de instelling van deze reserve besloten.

De andere nieuwe bestemmingsreserve is opgericht ter dekking van de kosten die nodig zijn voor het traject 'Naar een fitte organisatie'. Ter dekking hiervan besloot het algemeen bestuur tot een tijdelijke tariefsopslag van €0,95 per uur (in de jaren 2023 en 2024). Het jaar 2023 heeft voornamelijk in het teken gestaan van de voorbereidingen van dit traject, dat in 2024 gerealiseerd en afgerond moet worden. Middels deze nieuwe reserve worden de in 2023 niet bestede middelen doorgeschoven naar 2024.

Voorzieningen

De ODZOB beschikt over een drietal voorzieningen, te weten:

- Spaarverlof
- Bovenmatig verlofsaldo
- Voorziening transitiekosten

Staat van voorzieningen * bedragen x 1 €

Naam voorziening	Saldo 1 januari 2023	Toevoegingen 2023	Ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevalen bedragen	Aanwendungen 2023	Saldo 31 december 2023
Voorziening					
Spaarverlof	23.824	19.350	0	0	43.174
Bovenmatig verlof	64.440	94.511	0	0	158.951
Transitievergoedingen	0	112.612	0	0	112.612
Totaal voorzieningen	88.264	226.473	0	0	314.737

Bij het opstellen van de jaarstukken 2022 zijn er een tweetal voorzieningen in het leven geroepen wegens het spaarverlof en het bovenmatig verlofsaldo van het ODZOB-personeel. De Commissie Bbv heeft bepaald dat zowel voor het spaarverlof van medewerkers als voor het bovenmatig verlofsaldo een voorziening moet worden gevormd. In 2021 heeft de ODZOB hierover een positon paper opgesteld. De wijze hoe de ODZOB met dit onderwerp omgaat is onlangs geactualiseerd. De waarde van het spaarverlof bedroeg per ultimo 2023 €43.147; een toename van €19.350 te opzichte van vorig jaar. De waarde van het bovenmatig verlofsaldo steeg met €94.511 tot een bedrag per ultimo 2023 van €158.951.

Ter voorbereiding van de voorliggende jaarstukken 2023 werd de conclusie getrokken dat er nog een derde voorziening gevormd moest worden; dit betreft de voorziening transitievergoedingen. De reden voor de vorming van deze voorziening is gelegen in een arbeidsrechtelijk geschil met een medewerker van de ODZOB. Hoewel de rechter in 2023 al een uitspraak deed in dit geschil, was deze uitspraak nog niet onherroepelijk geworden ten tijde van het opstellen van de jaarstukken 2023.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn kortlopende schulden en overlopende passiva opgenomen.

Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto vlottende schulden bestaan uitsluitend uit de post overige schulden en hierbij gaat het om in 2023 ontvangen, maar nog niet betaalde facturen van leveranciers.

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2023	Ultimo 2022
Overige schulden	510.443	669.602
Totaal netto-vlottende schulden	510.443	669.602

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn als volgt opgebouwd:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2023	Ultimo 2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.724.544	1.473.086
De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, uitgesplitst naar Europese overheidslichamen, het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen	960.748	644.534
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	4.295.302	3.761.183
Totaal overlopende passiva	6.980.594	5.878.803

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

In deze post is voor een bedrag van €1.724.544 aan kosten verantwoord die op 2023 betrekking hebben, maar waarvoor de factuur pas in 2024 wordt ontvangen. Dit betreft onder andere de nog te betalen loonbelasting over 2023.

De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Dit betreft een tweetal specifieke uitkeringen; energie toezicht & handhaving (Ministerie van Economische Zaken & Klimaat) het interbestuurlijk programma VTH (Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat).

Verloop vooruitontvangen SISA-gelden * bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2022	Ontvangsten	Bestedingen	Ultimo 2023
Interbestuurlijk programma VTH	196.943	399.998	154.212	442.729
Toezicht en handhaving energiebesparingsplicht	447.592	522.269	451.841	518.020
TOTAAL SISA gelden	644.534	922.267	606.053	960.748

Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

Deze post bestaat geheel uit schulden aan overheidslichamen en bedraagt per balansdatum €4.295.302 en is als volgt opgebouwd:

- Vooruit ontvangen bedragen €2.733.122
- Vooruit ontvangen ISV-gelden €1.562.180

Voor de ISV-middelen gelden geen specifieke termijnen over de daadwerkelijke besteding ervan.

Verloop vooruitontvangen ISV-gelden * bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2022	Ontvangsten	Bestedingen	Ultimo 2023
Gemeenschappelijk budget regio	1.494.705		49.304	1.445.401
Budget individuele gemeenten	116.779		0	116.779
TOTAAL ISV gelden	1.611.484	0	49.304	1.562.180

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De niet uit de balans blijvende verplichtingen hebben betrekking op langlopende overeenkomsten waar één of meerdere verplichtingen uit voortvloeien. Dit betreft ook de verplichtingen die slechts voor één jaar of korter zijn aangegaan en ultimo van dat jaar nog voortduren. In onderstaand overzicht zijn uitsluitend de belangrijkste contracten opgenomen, waarbij de verplichting een totale waarde van €25.000 overstijgt.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Totaalbedrag restant looptijd	Financiële dekking
Huisvesting		
Huurverplichting pand Wal 28 te Eindhoven	840.000	reguliere begroting
Schoonmaakkosten	84.000	reguliere begroting
Beveiliging	27.000	reguliere begroting
Automatisering		
Service-management ICT-omgeving	245.000	reguliere begroting
Licentiekosten	432.000	reguliere begroting
Overig		
Accountant kosten	110.000	reguliere begroting
Lease kosten auto's	82.000	reguliere begroting
Arbodienstverlening	90.000	reguliere begroting
Salarisverwerking	36.000	reguliere begroting
Postverwerking	40.000	reguliere begroting

In aanvulling op bovenstaand overzicht nog een opmerking over de arbeidskostengerelateerde verplichtingen. De waarde van het niet opgenomen verlof bedraagt per ultimo 2023 ruim €1.107.000.

Voor een tweetal specifieke componenten (spaarverlof en bovenmatig saldo) zijn voorzieningen opgenomen voor een totaalbedrag van €202.000. Van het resterende bedrag van circa €905.000 wordt ruim €481.000 afgedekt via de bestemmingsreserve verlofdagen. Het restant, te weten €424.000, wordt vervolgens gepresenteerd bij de niet uit de balans blijvende verplichtingen.

In de Kadernota rechtmatigheid van de Commissie Bbv is uiteengezet dat ervoor gekozen kan worden om de doorwerking van een rechtmatigheidsfout uit een meerjarig contract te beperken tot het jaar van de constatering van de rechtmatigheidsfout. Hiervoor is het nodig om verplichtingen die volgen uit dergelijke contracten op te nemen in de niet uit de balans blijvende verplichtingen.

In de rechtmatigheidsverantwoording is aangegeven dat bij een drietal dossiers onrechtmatige financiële beheershandelingen zijn vastgesteld. De impact hiervan betreft naast concrete bestedingen in 2023 ook een raming van doorlopende bestedingen in 2024. De waarde hiervan bedraagt €195.538.

3.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

3.4.1 Overzicht van baten en lasten

Baten en lasten

* bedragen x 1.000 €

	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Totaal baten	29.430	29.301	-129
Totaal lasten	28.761	27.832	-928
Totaal saldo van baten en lasten	669	1.469	799
Mutatie reserves	-669	-936	-267
Gerealiseerde resultaat	0	532	532

Onderstaande ontwikkelingen hebben tot het resultaat van €532.056 geleid:

Begroot resultaat		€0
<i>Mutaties baten:</i>		
Hoger volume basistaken voor deelnemers	€127.420	
Lager volume verzoektaken voor deelnemers	-/- €917.928	
Hoger volume verzoektaken niet-deelnemers	€921.937	
Hoger volume programma regionale samenwerking	€16.374	
Geen deelnemersbijdrage weerstandsvermogen	-/- €669.226	
Overige inkomsten (o.a. rentebaten)	€392.506	
<i>Minder baten</i>		<i>-/- €128.917</i>
<i>Mutaties lasten:</i>		
Hogere doorbelaste externe programmakosten*	€899.864	
Lagere personeelslasten	-/- €1.784.241	
Lagere kosten onderzoek en advies	-/- €95.610	
Lagere kapitaallasten	-/- €39.996	
Hogere organisatiekosten	€94.394	
Lagere vennootschapsbelasting	-/- €2.641	
<i>Minder lasten</i>		<i>€928.230</i>
Resultaat exclusief mutaties reserves		€845.181
Storting bestemmingsreserve Omgevingswet	€51.466	
Storting bestemmingsreserve Fitte Organisatie	€215.791	
Resultaat inclusief mutaties reserves		€532.056

*de hogere doorbelaste externe programmakosten maken voor een even groot bedrag onderdeel uit van de hogere baten; per saldo heeft dit geen invloed op het resultaat.

De belangrijkste mutaties in de lasten hebben zich voorgedaan in de personele kostensfeer (in totaal betreft dit een bedrag van €1.784.241). De gemiddelde bezetting lag in 2023 6,5 fte onder de raming uit de herziene begroting. Het aantal vaste fte's lag 6,1 fte onder de raming en de externe inhuur bleef 0,4 fte achter bij de raming uit de herziene begroting 2023.

De gerealiseerde loonkosten van het eigen personeel zijn lager dan was begroot. Per fte bedraagt het verschil €7.139. Afgezet tegen gemiddeld 178,9 fte vast personeel komt dit neer op een voordeel van €1.227.167. Het achterblijvend aantal fte zorgt daarnaast voor een voordelig effect van €660.811.

De gemiddelde kosten voor externe inhuur lagen €5.638 per fte hoger dan was geraamd. Afgezet tegen gemiddeld 47,8 fte externe inhuur betekent dit een nadelig effect van €269.511. Daartegenover stond een (beperkt) voordelig effect omdat het aantal externe fte achter bleef bij de raming (€43.178).

De opleidingskosten en de reis- en verblijfskosten bleven achter bij de ramingen uit de herziene begroting.

De overige personele kosten zijn hoger uitgekomen dan de raming. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een storting van ruim €226.000 in de voorzieningen wegens spaarverlof en bovenmatig verlofsaldo en in de nieuwe voorziening transitievergoeding.

▪ Lagere gemiddelde loonkosten	-/- €1.227.167
▪ Minder personeel in vaste dienst	-/- €660.811
▪ Hogere gemiddelde kosten externe inhuur	€269.511
▪ Minder externe inhuur	-/- €43.178
▪ Lagere reis- en verblijfskosten	-/- €128.772
▪ Lagere opleidingskosten	-/- €136.045
▪ Hogere overige personele kosten	€142.221

Tariefontwikkeling

Het gerealiseerde tarief van €115,14 komt nagenoeg overeen met het tarief uit de herziene begroting 2023. Het werkelijk aantal declarabele uren is lager dan werd geraamd. Dit geldt ook voor het aantal fte's.

Kenget allen

	Primaire begroting 2023	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023
Uurtarief (excl. uren gedekt uit algemene reserve)	€ 102,50	€ 115,16	€ 115,14
Declarabele uren	245.000	245.000	235.614
FTE's direct	181,4	186,6	180,0
Gemiddeld aantal declarabele uren per directe FTE	1.350	1.313	1.309
Ziekteverzuim	4,5%	6,0%	6,6%
FTE's			
Direct	181,4	186,6	180,0
Overhead	45,4	46,6	46,7
Totaal	226,8	233,2	226,7

De gerealiseerde gemiddelde declarabiliteit is uitgekomen op 1.309 uur per fte. Dit nagenoeg gelijk aan de raming in de herziene begroting 2023 en beduidend beter dan in 2022 (namelijk 1.264 uur per fte).

Programma Lokale Dienstverlening

Het programma lokale dienstverlening herbergt zowel basis- als verzoektaken. De baten bestaan uit de in rekening gebrachte bedragen voor uitgevoerde werkzaamheden. De lasten bestaan uit uren van ODZOB-medewerkers en daarnaast uit externe, door te belasten, programmakosten.

Programma Lokale Dienstverlening		* bedragen x 1€	
	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten			
Basistaken	11.867.895	11.995.315	127.420
Verzoektaken	14.536.006	14.540.015	4.009
Totaal baten	26.403.901	26.535.330	131.429
Lasten			
Basistaken	8.412.511	7.892.948	-519.563
Verzoektaken	10.387.683	10.253.413	-134.270
Totaal lasten	18.800.193	18.146.361	-653.833
Totaal saldo van baten en lasten	7.603.707	8.388.969	785.262
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Ontrekkingen aan reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	7.603.707	8.388.969	785.262

De gerealiseerde baten zijn in lijn met de raming uit de herziene begroting en komen €131.000 hoger uit dan was begroot. In de begroting zijn geen externe programmakosten opgenomen aangezien deze budgetneutraal zijn. In de jaarrekening komen deze vanzelfsprekend wel tot uitdrukking. De realisatie van deze (doorbelaste) kosten kwam uit op €932.173.

De gepresenteerde lasten bestaan uit de doorbelasting van kosten, exclusief de overhead, naar dit programma. De werkelijke lasten lagen €654.000 onder het (herziene) begrotingsniveau. Het gerealiseerde saldo van baten en lasten op dit programma ligt €785.000 boven de raming.

Programma Regionale Samenwerking

In de herziene begroting 2023 was geen rekening gehouden met de doorgeschoven middelen uit 2022. De beschikbare middelen voor 2023 kwamen hierdoor uit op €2.373.065.

Programma Regionale Samenwerking					
Baten	Begroting 2023	Saldo 2022	Budget 2023	Realisatie 2023	Saldo 2023
Samen Sterk in Brabant	369.935		369.935	337.906	32.029
Omgevingsveiligheid	149.333		149.333	118.471	30.862
Voorbereiding Omgevingswet	466.489		466.489	415.023	51.466
Overige collectieve taken	1.370.933	16.374	1.387.307	1.178.115	209.192
Totaal	2.356.691	16.374	2.373.065	2.049.516	323.549

Programma Regionale Samenwerking * bedragen x 1€

	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten			
Samen Sterk in Brabant (SSiB)	369.935	337.906	-32.029
Omgevingsveiligheid	149.333	118.471	-30.862
Voorbereiding Omgevingswet	466.489	415.023	-51.466
Overige collectieve taken	1.370.934	1.178.115	-192.819
Subtotaal	2.356.691	2.049.516	-307.175
Overige baten	0	323.549	323.549
Totaal baten	2.356.691	2.373.065	16.373
Lasten			
Lasten	1.837.933	1.585.778	-252.155
Totaal lasten	1.837.933	1.585.778	-252.155
Totaal saldo van baten en lasten	518.758	787.286	268.528
Toevoegingen aan reserves	0	51.466	51.466
Ontrekkingen aan reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	518.758	735.821	217.062

De gerealiseerde baten zijn hoger dan de raming uit de herziene begroting (zoals hiervoor is toegelicht). In deze realisatie is een bedrag van €323.549 opgenomen als 'overige' baten. Dat vergt enige toelichting.

De bijdragen voor het programma Regionale Samenwerking worden eenmalig, voorafgaand aan de uitvoering van het programma, volledig bij de deelnemers in rekening gebracht. Uitgangspunt is dat het programma volledig wordt gerealiseerd. Er bestaan geen bestuurlijke afspraken over hoe er gehandeld moet worden in een situatie waarbij een significant deel van het programma niet is uitgevoerd. Dat betekent dus ook dat het geen automatisme is dat de niet-benutte middelen worden doorgeschoven naar het volgende jaar om alsnog de niet uitgevoerde werkzaamheden uit te voeren.

In 2023 was er sprake van bovenstaande bijzondere omstandigheid. De waarde van de niet uitgevoerde werkzaamheden bedraagt €230.590.

Daarnaast is het zo, dat met het vaststellen van de herziene begroting 2023, het algemeen bestuur instemde met een verhoging van het gemiddeld uurtarief van €110,61 tot €115,16. Omdat dit besluit pas werd genomen in september 2023 kon daarna pas actie ondernomen worden om dit besluit te effectueren. Het effect van deze tariefverhoging op het programma Regionale Samenwerking bedraagt €92.959.

Dit bedrag is tot op heden niet als 'naheffing' bij de deelnemers in rekening gebracht. Het is opgenomen onder de post 'nog te factureren omzet' en is daarnaast meegenomen in bovenstaande opstelling.

In de wetenschap dat een behoorlijk groot deel van de werkzaamheden niet zijn uitgevoerd, ligt het versturen van aanvullende rekeningen niet direct voor de hand. De gepresenteerde overige baten bestaan dus enerzijds uit de niet uitgevoerde werkzaamheden (ad €230.590) en anderzijds uit de niet verstuurd aanvullende nota's wegens de nog te verwerken tariefstijging (ad €92.959). In totaal €323.549.

De werkelijke lasten hebben enerzijds betrekking op uren die ODZOB-medewerkers hebben besteed aan dit programma en anderzijds op externe kosten, zoals de bijdragen aan SSiB of het Regionale Meetnet. De gerealiseerde lasten blijven €252.000 achter bij de raming. Een deel van dit saldo is toegevoegd aan de (nieuwe) bestemmingsreserve Nazorg Omgevingswet. Dit volgt uit besluitvorming van het algemeen bestuur uit oktober 2023 (vaststellen Bestuursrapportage 2023).

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen hebben in 2023 voornamelijk betrekking op ontvangen rente wegens het aanhouden van middelen bij het Rijk (schatkistbankieren). De geraamde baten uit de herziene begroting 2023 hadden betrekking op het versterken van het weerstandsvermogen door middel van een eenmalige aanvullende deelnemersbijdrage. Het versterking weerstandsvermogen wordt inderdaad gerealiseerd, maar op een andere wijze dan eerder was bedacht. Een deel van het positief resultaat over 2023 wordt, in lijn met besluitvorming van het algemeen bestuur hierover, toegevoegd aan de algemene reserve.

Algemene dekkingsmiddelen * bedragen x 1€

Omschrijving	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	669.226	392.506	-276.720
Lasten	0	0	0
Saldo Algemene dekkingsmiddelen	669.226	392.506	-276.720
Toevoeging aan reserves	669.226	669.226	0
Ontrekking aan reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	0	-276.720	-276.720

Kosten van de overhead

De werkelijke overheadkosten (exclusief de mutaties in de reserves) liggen in lijn met de raming uit de herziene begroting. Daarnaast is er sprake van een toevoeging van €216.000 aan de recent opgerichte bestemmingsreserve voor de Fitte Organisatie (besluitvorming hierover vond plaats bij het vaststellen van de Bestuursrapportage 2023). Dit betreft de niet uitgegeven middelen uit 2023 die via deze reserve beschikbaar komen in 2024.

Kosten van de overhead * bedragen x 1€

Omschrijving	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0
Lasten	8.112.465	8.092.863	-19.602
Saldo kosten van de overhead	-8.112.465	-8.092.863	19.602
Toevoeging aan reserves	0	215.791	215.791
Ontrekking aan reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	-8.112.465	-8.308.654	-196.189

Kosten van de overhead naar kostensoort

* bedragen x 1€

POST	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking t.o.v. begroting
Personeel	5.589.919	5.668.273	78.355
Uitbesteding	446.667	314.457	-132.210
Kapitaallasten	289.000	249.004	-39.996
Organisatiekosten	1.786.879	1.861.129	74.250
Totaal kosten van de overhead	8.112.465	8.092.863	-19.602

De geraamde overheadkosten (uit de herziene begroting) en de werkelijke overheadkosten komen nagenoeg overeen. Op kostensoortniveau zijn er enkele afwijkingen die hieronder worden toegelicht:

Personele kosten (te verklaren: €78.355):

▪ Lagere loonkosten	-/- €124.301
▪ Lagere opleidingskosten	-/- €136.045
▪ Lagere reis- en verblijfskosten	-/- €48.648
▪ Hogere overige personele kosten	€44.146
▪ Hogere kosten externe inhuur	€343.203

Uitbesteding (te verklaren: - €132.210):

▪ Hogere externe advieskosten	€92.077
▪ Onderuitputting Fitte Organisatie	-/- €224.286

Kapitaallasten (te verklaren: - €39.996):

▪ Lagere kapitaallasten door achterblijvende investeringen	-/- €40.687
--	-------------

Organisatiekosten (te verklaren: €74.250):

▪ Hogere kosten telefonie	€44.008
▪ Lagere kosten abonnementen / lidmaatschappen	-/- €38.451
▪ Lagere kosten leaseauto's	-/- €20.751
▪ Hogere pandgebonden servicekosten	€84.340

Heffing vennootschapsbelasting

De realisatie over 2023 is het saldo van de aangiftes over de afgelopen jaren.

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting (VPB)

* bedragen x 1€

Omschrijving	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0
Lasten	10.000	7.359	-2.641
Saldo heffing voor de VPB	-10.000	-7.359	2.641

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

De totale storting in de reserves is hierover toegelicht. De algemene reserve komt door deze toevoeging uit op het gewenste niveau van €1,2 miljoen. Daarnaast zijn er, conform besluitvorming bij het vaststellen van de Bestuursrapportage 2023, bedragen gestort in een tweetal nieuwe bestemmingsreserves.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves * bedragen x 1.000 €

Omschrijving	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Toevoegingen	669	936	267
- Algemene reserve	669	669	0
- Bestemmingsreserve Fitte Organisatie	0	216	216
- Bestemmingsreserve Omgevingswet	0	51	51
Onttrekkingen	0	0	0
Totaal mutatie reserves	669	936	267

Incidentele baten en lasten op programma's

De incidentele baten en lasten in 2023 hadden betrekking op het traject 'Naar een fitte organisatie'. Hiervoor is tijdelijk een opslag van €0,95 aan het gemiddeld uurtarief toegevoegd. Omdat het gerealiseerde aantal declarabele uren achter is gebleven op de raming, zijn ook de baten voor dit traject iets lager dan was begroot. De gerealiseerde lasten zijn beduidend achtergebleven bij de raming.

Overzicht van incidentele baten en lasten * bedragen x 1€

Omschrijving	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Incidentele baten			
Tariefopslag Fitte Organisatie	232.686	224.191	-8.496
Totaal incidentele baten	232.686	224.191	-8.496
Incidentele lasten			
Tariefopslag Fitte Organisatie	232.686	8.400	-224.286
Totaal incidentele lasten	232.686	8.400	-224.286

Via een storting in de bestemmingsreserve Fitte Organisatie kan dit traject worden doorgezet naar 2024 en kunnen in dat jaar middelen uit deze bestemmingsreserve worden onttrokken die betrekking hebben op dit traject.

Fitte Organisatie * bedragen x 1€

Omschrijving	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	232.686	224.191	-8.495
Lasten	232.686	8.400	-224.286
Saldo Fitte Organisatie	0	215.791	215.791
Toevoeging aan reserves	0	215.791	215.791
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	0	0	0

Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien

Bedrag voor onvoorzien * bedragen x 1€

Omschrijving	Herziene begroting 2023	Realisatie 2023	Afwijking realisatie t.o.v. begroting
Baten	0	0	0
Lasten	0	0	0
Saldo onvoorzien	0	0	0

In 2023 beschikte de ODZOB niet over een post onvoorzien

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Er is geen sprake van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Derhalve is er ook geen overzicht toegevoegd. Wel zijn er, zoals hierboven toegelicht, incidentele mutaties geweest op reserves.

3.4.2 Exploitatielasten en directe programmakosten

De exploitatiekosten zijn toegelicht bij de programmaverantwoording. De toerekening van de totale exploitatiekosten naar de programma's en de overhead is weergegeven in bijlage 4.2.

3.5 Informatie in het kader van de Wet normering topinkomens (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden.

De verantwoording is opgesteld op basis van de voor de ODZOB van toepassing zijnde regelgeving waarbij het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang van het dienstverband. De omvang van het dienstverband kan nooit groter zijn dan 1,0 fte.

Het voor de ODZOB toepasselijke bezoldigingsmaximum bedraagt in 2023 €223.000 en betreft het algemene bezoldigingsmaximum.

Er wordt voor het verslagjaar 2023 onderscheid gemaakt in:

- leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling, inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.
- topfunctionarissen met een bezoldiging van €1.900 of minder.

Overzicht van de leidinggevende topfunctionaris(sen):

De binnen de ODZOB geïdentificeerde leidinggevende topfunctionaris met een dienstbetrekking heeft geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris.

Leidinggevende topfunctionaris(sen)

Gegevens 2023 bedragen x € 1	
	M. van Dort
Functiegegevens	Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	129.274
Beloningen betaalbaar op termijn	21.742
<i>Subtotaal</i>	<i>151.016</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Bezoldiging	151.016
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2022 bedragen x € 1	
	M. van Dort
Functiegegevens	Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	120.975
Beloningen betaalbaar op termijn	21.807
<i>Subtotaal</i>	<i>142.783</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
Bezoldiging	142.783

In het overzicht op de volgende pagina zijn de leden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur van de ODZOB opgenomen. Voor allen geldt dat zij deze bestuursfunctie onbezoldigd verrichten. Ook ontvangen zij geen onkostenvergoeding van de ODZOB. Zij vallen hiermee onder de categorie topfunctionarissen met een bezoldiging van €1.900 of minder.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.900 of minder (leden AB/DB)

Deelnemer	Naam	
Gemeente Asten	de heer J.P.E. Bankers	AB
Gemeente Bergeijk	de heer S. Luijten	AB
Gemeente Best	de heer H.M.C. Dijkhoff	AB
Gemeente Bladel	de heer A.P. d'Haens	AB
Gemeente Cranendonck	de heer K. Boonen	AB
Gemeente Deurne	de heer M.H. Biemans	AB
Gemeente Eersel	de heer S.J. Kraaijeveld	AB
Gemeente Eindhoven	de heer R. Thijs	AB
Gemeente Geldrop-Mierlo	de heer J.C.J. van Bree	DB
Gemeente Gemert-Bakel	mevrouw W.S.A. van Zeeland	AB
Gemeente Heeze-Leende	mevrouw M. van Breugel-Smolders	AB
Gemeente Helmond	de heer A. Bonte	DB
Gemeente Laarbeek	de heer R.A.G. van den Berkmortel	DB
Gemeente Nuenen c.a.	de heer P. Kok	AB
Gemeente Oirschot	de heer A. van Beek	AB
Gemeente Reusel-De Mierden	de heer P. van de Noort	DB
Gemeente Someren	de heer W. van Doorn	AB
Gemeente Son en Breugel	de heer J.D. de Jong	AB
Gemeente Valkenswaard	de heer T.P.T.H. Geldens	DB
Gemeente Veldhoven	mevrouw H.M.M. Giesbertz	AB
Gemeente Waalre	mevrouw P.J.E van de Loo	AB
Provincie Noord-Brabant	mevrouw H.I. Roijackers	DB
Provincie Noord-Brabant	de heer M. Oudenhoven	DB

AB = Lid Algemeen Bestuur

DB = Lid Dagelijks Bestuur

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen andere functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.6 Gebeurtenissen na balansdatum

Eind maart 2024 bleek dat er geen hoger beroep wordt aangetekend in het arbeidsrechtelijk geschil met een medewerker van de ODZOB. Dit betekent dat er geen aanvullende kosten voortvloeien uit deze procedure in 2024.

4 Bijlagen

4.1 Detailoverzichten baten per opdrachtgever

Deelnemer	Herziene begroting 2023						Realisatie 2023						Realisatie 2022	
	Programma Lokale dienstverlening				Programma Regionale Samenwerking (collectieve taken) ¹⁾	Totaal taken	Programma Lokale dienstverlening				Programma Regionale Samenwerking (collectieve taken) ¹⁾	Totaal taken		
	Landelijke basistaken	Verzoek taken	Verzoektaken buiten werkprogramma	Totaal			Landelijke basistaken	Verzoek taken	Verzoektaken buiten werkprogramma	Totaal				Waarvan in rekening gebracht externe kosten
Gemeente Asten	581.095	228.688	19.391	830.175	69.736	899.910	664.388	213.570	70.145	948.102	23.796	60.646	1.008.748	781.643
Gemeente Beegjik	286.086	83.908	84.820	454.814	57.833	512.647	365.354	55.425	114.847	535.826	11.424	50.295	410.897	410.897
Gemeente Best	400.682	140.764	123.016	664.463	64.671	729.133	371.025	249.264	275.637	895.926	18.407	56.241	952.168	757.592
Gemeente Bladel	481.209	35.163	64.036	580.408	73.977	654.385	381.941	119.056	83.120	584.117	11.847	64.335	648.452	346.844
Gemeente Cramendonk	401.118	90.528	306.699	798.345	82.045	880.390	442.625	42.065	314.664	799.353	6.550	71.351	870.704	718.060
Gemeente Duame	992.162	580.082	11.796	1.584.039	121.114	1.705.153	904.796	470.599	394.623	1.414.818	24.008	105.327	1.520.145	1.324.071
Gemeente Eensel	334.203	35.063	23.592	392.859	87.374	480.233	295.910	66.376	27.984	390.270	5.343	75.986	466.256	344.729
Gemeente Eindhoven	845.982	794.308	117.961	1.758.251	236.243	1.994.494	942.298	732.323	430.411	2.105.032	186.209	205.450	2.310.482	1.740.074
Gemeente Geldrop-Mierlo	260.974	123.438	94.369	478.781	70.847	549.628	315.579	147.932	158.146	621.678	19.623	61.613	683.290	484.918
Gemeente Geertrik-Bakel	854.082	273.692	264.008	1.391.782	129.200	1.520.983	949.668	293.949	105.209	1.348.827	28.077	112.360	1.461.187	1.375.934
Gemeente Heeze-Leende	452.191	57.959	81.448	591.599	50.451	642.050	328.209	50.006	283.514	861.728	34.521	43.875	705.603	394.947
Gemeente Helmond	502.956	465.783	168.516	1.137.255	143.708	1.280.963	770.903	164.163	147.878	1.082.944	16.919	124.977	1.207.921	972.240
Gemeente Laarbeek	602.900	573.216	215.700	1.391.816	90.321	1.482.137	542.082	1.087.876	113.270	1.743.228	21.063	78.548	1.821.777	1.305.634
Gemeente Nuenen	331.218	103.483	131.442	566.143	42.101	608.245	279.862	85.045	116.358	481.265	15.656	36.614	517.879	446.080
Gemeente Ossicht	442.859	52.396	69.091	564.446	68.761	633.207	379.902	84.930	67.599	522.431	12.015	60.669	593.100	418.591
Gemeente Reusel-de Mierden	385.084	26.340	40.444	451.867	46.100	477.967	435.111	38.872	57.092	531.075	10.086	40.091	571.166	385.883
Gemeente Someren	629.441	259.594	124.702	1.013.737	79.374	1.093.111	592.170	337.931	120.458	1.050.558	21.895	69.028	1.119.586	807.866
Gemeente Son en Breugel	335.279	107.588	55.610	498.477	58.376	556.853	301.997	76.534	87.407	465.938	8.809	50.767	516.705	329.125
Gemeente Valkenswaard	355.024	104.101	203.304	662.029	50.529	712.558	385.239	79.614	171.825	636.478	7.448	43.943	680.421	517.839
Gemeente Veldhoven	292.509	65.082	228.181	585.773	83.559	670.332	331.540	173.810	278.255	783.645	22.524	72.668	856.313	664.779
Gemeente Waalre	156.224	30.694	50.555	237.472	29.126	266.598	160.906	39.403	86.509	286.818	7.209	25.330	312.147	257.839
Provincie Noord-Brabant	1.964.515	6.059.055	786.407	8.809.977	620.245	9.430.223	1.853.811	4.416.833	465.501	6.736.145	228.082	539.401	7.275.546	7.025.167
Totaal deelnemers	11.867.894	10.291.925	3.266.690	25.426.509	2.356.691	27.783.200	11.995.315	9.025.635	3.615.052	24.636.001	741.112	2.049.516	26.685.517	21.810.554
Overige Klantgroepen	0	977.391		977.391		977.391	0	1.899.329		1.899.329	191.641		1.899.329	1.195.622
Totaal	11.867.894	11.269.316	3.266.690	26.403.900	2.356.691	28.760.591	11.995.315	10.924.964	3.615.052	26.535.330	932.753	2.049.516	28.584.846	23.009.176

¹⁾ Totaal programma Regionale Samenwerking is inclusief externe kosten begroting € 2.356.691 en realisatie € 2.049.516.

²⁾ Op het Programma Regionale Samenwerking rustende in 2022 een budget van € 1.673,4 waarmee het totaalbudget 2023 uitkomt op € 2.373.065. De realisatie in 2023 bedraagt € 2.049.516 waarmee een restant budget overblijft van € 323.909.

En deel vat het saldo op het programma Regionale Samenwerking wordt bestemd in de bestemmingsreserve Omgevingswet. Deze dotatie bedraagt € 51.466 waardoor het resterende saldo € 272.443 bedraagt.

4.2 Overzicht lasten verdeeld naar direct en overhead

* bedragen x 1E

NR	POST	Herziene begroting 2023			Realisatie 2023			Afwijking t.o.v. begroting		
		Totaal	Overhead	Toerekening aan programma's	Totaal	Overhead	Toerekening aan programma's	Totaal	Overhead	Toerekening aan programma's
1	PERONEEL									
1.0	Fte	233,2	46,6	186,6	226,7	46,7	180,0	-6,5	0,1	-6,6
1.1	Salariskosten	18.423.566	3.883.887	14.539.679	16.535.588	3.759.586	12.776.002	-1.887.978	-124.301	-1.763.676
1.2	Opleidingskosten	382.505	382.505	0	246.460	246.460	0	-136.045	-136.045	0
1.4	Reis- en verblijfskosten	417.983	88.746	329.237	289.211	40.098	249.113	-128.772	-48.648	-80.124
1.5	Overige personeelskosten	383.110	333.770	49.340	523.331	377.916	147.416	142.221	44.146	98.075
1.6	Inhuur	5.714.313	901.012	4.813.301	5.940.646	1.244.215	4.696.431	326.333	343.203	-116.870
	TOTAAL personeel	25.321.477	5.589.919	19.731.558	23.537.236	5.668.273	17.868.963	-1.784.241	78.355	-1.862.595
2	UITBESTEDING									
2.1	Onderzoeken, advies	213.981	213.981	0	342.657	306.057	36.600	128.677	92.077	36.600
	Fitte Organisatie	232.686	232.686	0	8.400	8.400	0	-224.286	-224.286	0
	TOTAAL uitbesteding	446.667	446.667	0	351.057	314.457	36.600	-95.610	-132.210	36.600
3	KAPITAALLASTEN									
3.1	Afschrijving gebouwen	90.000	90.000	0	85.135	85.135	0	-4.865	-4.865	0
3.3	Afschrijving machines, apparaten en installaties	166.000	166.000	0	155.900	155.900	0	-10.100	-10.100	0
3.4	Afschrijving overige materiële vaste activa	32.000	32.000	0	6.277	6.277	0	-25.723	-25.723	0
3.6	Rente wegens externe financiering	1.000	1.000	0	1.691	1.691	0	691	691	0
	TOTAAL kapitaallasten	289.000	289.000	0	249.004	249.004	0	-39.996	-39.996	0
4	ORGANISATIE KOSTEN									
4.1	Telefonie (vast / mobiel)	28.272	28.272	0	72.280	72.280	0	44.008	44.008	0
4.2	Printen / kopiëren	19.957	19.957	0	14.933	14.933	0	-5.024	-5.024	0
4.3	ICT helpdesk / externe support	177.393	177.393	0	432.572	432.572	0	255.178	255.178	0
4.4	Automatisering / licenties / onderhoud	1.048.839	697.572	351.267	826.063	496.350	329.713	-222.776	-201.222	-21.554
4.5	Kantoor / drukwerk / porto	73.175	73.175	0	64.495	57.723	6.772	-8.680	-15.452	6.772
4.6	Abonnementen / lidmaatschappen	118.632	118.632	0	80.181	45.256	34.926	-38.451	-73.376	34.926
4.7	Verzekeringen	47.674	47.674	0	49.656	49.656	0	1.981	1.981	0
4.8	Leaseauto's	59.870	59.870	0	39.119	39.119	0	-20.751	-20.751	0
4.10	Huur gebouw	331.504	331.504	0	335.584	335.584	0	4.080	4.080	0
4.11	Servicekosten pandgebonden (beheer)	232.829	232.829	0	317.169	317.169	0	84.340	84.340	0
4.12	Uitbesteding salaris administratie	0	0	0	488	488	0	488	488	0
4.13	Overige kosten	0	0	0	-2	-2	0	-2	-2	0
	TOTAAL organisatie kosten	2.138.145	1.786.879	351.267	2.232.539	1.861.129	371.410	94.394	74.250	20.143
	TOTAAL LASTEN (voor programmakosten)	28.195.289	8.112.465	20.082.824	26.369.836	8.092.863	18.276.973	-1.825.453	-19.601	-1.805.850
7	PROGRAMMA KOSTEN									
7.1	Externe kosten t.b.v. programma Regionale Samenwerking	555.302	0	555.302	522.993	0	522.993	-32.309	0	-32.309
7.2	Externe kosten t.b.v. opdrachten	0	0	PM	932.173	0	932.173	932.173	0	932.173
	TOTAAL programma kosten	555.302	0	555.302	1.455.166	0	1.455.166	899.864	0	899.864
	TOTAAL LASTEN programma en overhead	28.750.592	8.112.465	20.638.127	27.825.002	8.092.863	19.732.139	-925.589	-19.601	-905.986
8	Overige lasten									
8.1	Heffing VPB	10.000			7.359			-2.641		
8.2	Bedrijf voorvoelen	0			0			0		
	TOTAAL overige lasten	10.000	0	0	7.359	0	0	-2.641	0	0
	TOTAAL LASTEN	28.760.592	8.112.465	20.638.127	27.832.361	8.092.863	19.732.139	-928.230	0	-905.986

4.3 Overzicht van baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld

* bedragen x 1€

		Realisatie 2023		
		Baten	Lasten	Saldo
0.	Bestuur en ondersteuning			
0.4	Overhead	0	8.092.140	-8.092.140
0.5	Treasury	387.494	723	386.770
0.8	Overige baten en lasten	5.012	0	5.012
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	7.359	-7.359
0.10	Mutaties reserves	0	936.483	-936.483
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	532.056	-532.056
7.	Volksgezondheid en milieu			
7.2	Riolering	555.120	404.796	150.324
7.4	Milieubeheer	23.495.788	15.776.809	7.718.979
8.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
8.3	Wonen en bouwen	4.857.487	3.550.535	1.306.952
Saldo van baten en lasten op taakvelden		29.300.901	29.300.901	0

Toelichting verdeling taakvelden naar programma's.

De toerekening van baten en lasten aan de taakvelden geschiedt op basis van de producten die aan het betreffende taakveld zijn gekoppeld.

De toerekening van de taakvelden aan de programma's is eenvoudig van opzet. Het programma Regionale Samenwerking heeft volledig betrekking op taakveld 7.4 milieubeheer.

De taakvelden 7.2 riolering, 8.3 wonen en bouwen én het restant van het taakveld 7.4 milieubeheer zijn gerelateerd aan het programma Lokale Dienstverlening.

4.4 Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB

Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB

Risico	Beheersmaatregel	Classificering			4) verwachtingswaarde
		1) kans	2) effect	3) score	
a. Strategische risico's					
b. Informatie risico's					
2.5 Ransomware	Medewerkers voortdurend attenderen op gevaar. Friendly hackers benaderen voor test. Bewustwordingscampagne: blijvende aandacht! 2023: workshops voor alle medewerkers	15%	€ 600.000	6	€ 90.000
c. Imago/politieke risico's					
3.3 Publiciteit en negatieve berichtgeving leidt tot negatief imago	Zowel deelnemers als ODZOB moeten blijvend investeren in samenwerking. Verbetertraject medio 2023 afgerond.	60%	€ 500.000	12	€ 300.000
d. Materiële risico's					
e. Procedure risico's					
f. Aansprakelijkheidsrisico's					
g. Financiële risico's					
7.2 Niet-actuele beheer- en investeringsplannen voor apparatuur / faciliteiten en PBM's	Beheerfunctie verstevigen. Regie bij Financien, verantwoordelijkheid bij IT en facilitair. Bij uitrol nieuwe laptops wordt registratie gefaciliteerd door IT-leverancier.	40%	€ 150.000	6	€ 60.000
7.4 Toename regeldruk vanuit de rijksoverheid	Ontwikkelingen beoordelen en noodzakelijke gevolgen in uitvoering nemen. Waar nodig verwerken in de begroting. Aandacht voor gedegen governance i.r.t. ministeries en ODNL.	60%	€ 225.000	8	€ 135.000
h. Letsel en veiligheidsrisico's/Arbo en arbeidsrisico's					
i. Personeelsrisico's					
10.1 Ziekteverzuim en doorbetaling loonkosten	Traject Fitte Organisatie ingezet om ziekteverzuim te voorkomen en te beteugelen.	40%	€ 250.000	6	€ 100.000
10.4 Niet kunnen beschikken over voldoende en gekwalificeerd personeel, zowel vast als inhuur	Strategische personeelsplanning is voorwaarde, uitvoeren van gerichte acties bepalen succes. Gaat bijvoorbeeld om andere manier van werven en benaderen arbeidsmarkt. Middels goed personeelsbeleid mensen binden aan de organisatie. Samen met andere OD's benadrukken meerwaarde werken voor publieke zaak.	60%	€ 600.000	12	€ 360.000
10.8 Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers / inhuur via flexibele schil	Middels strategische personeelsplanning zoveel mogelijk vooruitkijken naar natuurlijke uitstroom en opvolgers klaarstomen via persoonlijk ontwikkelplan. Hierdoor verminderen kennis uitstroom. Bij jonge medewerkers is dit moeilijker te voorzien. Middels goed personeelsbeleid mensen binden aan de organisatie.	40%	€ 150.000	6	€ 60.000
Totaal risico's categorie 6 t/m 12			€ 2.475.000		€ 1.105.000

Toelichting op de kolommen:

Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een viertal categorieën vastgesteld (5, 15, 40 en 60%). Aan deze kansen zijn respectievelijk de volgende wegingsfactoren toegekend: 1, 2, 3 en 4. Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is ook hier een wegingsfactor toegekend:

- < € 100.000 : wegingsfactor 1
- € 100.000 - € 500.000 : wegingsfactor 2
- € 500.000 - € 1.000.000 : wegingsfactor 3
- > € 1.000.000 : wegingsfactor 4

Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de wegingsfactor uit 1) en 2) een totaalscore bepaald. Deze totaalscore is een indicatie voor de ernst van het risico. Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging kans en effect de verwachtingswaarde bepaald.

Toelichting bij de rijen:

Elke rij bevat een categorie geïdentificeerde risico's. Wanneer de totaalscore van de betreffende categorie kleiner is dan 6, is het risico niet gepresenteerd. De totale verwachtingswaarde van deze risico's bedraagt circa € 752.250.

4.5 SiSa bijlage verantwoordingsinformatie

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking ssa - d.d. 09-03-2024							
Verreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Onderwerp	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E93/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/03		
			€ 154.212	€ 157.268	Nee		
			Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E93/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/06		
			1 Deelname aan werk- en projectgroepen	€ 42.970	€ 42.970		
			2 Aanbrengen van data voor het IPB	€ 9.908	€ 12.964		
			3 Scholing en opleiding medewerkers voor kwaliteitsverbetering	€ 10.748	€ 10.748		
			4 Inzicht krijgen in de bestaande vormen van bekostiging	€ 4.202	€ 4.202		
			5 Activiteiten implementatie van de LHO	€ 398	€ 398		
			6 Activiteiten informele indeling	€ 0	€ 0		
			7 Openbaar maken van handhavingbeschikking wabo inspecties	€ 2.411	€ 2.411		
			8 Activiteiten in afstemming met ODNL	€ 0	€ 0		
			9 Participeren in het onderzoek onder het IBP naar opgeven	€ 80.303	€ 80.303		
10 Participeren onderzoek IBP gericht op ontwikkelen van 1 risicoanalyse	€ 2.521	€ 2.521					
11 Opstellen en uitvoeren van implementatieprogramma	€ 265	€ 265					
12 Participeren in onderzoek naar mandaten	€ 0	€ 0					
13 Voorbereiden en uitvoeren van visitaties	€ 487	€ 487					
EZK	F21	Enmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)
			Aard controle R Indicator: F21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F21/02	Aard controle R Indicator: F21/03	Aard controle D2 Indicator: F21/04	Aard controle R Indicator: F21/05
			451.841	497.574	Ja	Ja	Nee

4.6 Rechtmatigheidsverantwoording

De baten en lasten, alsmede de balansmutaties, moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreft het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium is nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming zijn met de door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 12 oktober 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves. Voor 2023 komt deze grens uit op een bedrag van €266.323. De grondslag voor deze verantwoording is Kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie Bbv van november 2023.

Conclusie

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, niet (volledig) rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grenzen.

De geconstateerde afwijkingen hebben betrekking op de naleving van de Europese aanbestedingswet- en regelgeving. De door het algemeen bestuur gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is hierbij overschreden. De geconstateerde bevindingen liggen boven de rapportagegrens ad €50.000.

Bij drie opdrachtverstrekkingen voor de inzet van externe inhuur is geen gebruik gemaakt van het inhuurportaal *Werken in Zuidoost-Brabant*, terwijl dit gezien de contractwaarden van deze opdrachten wel had moeten gebeuren. De hieruit voortvloeiende onrechtmatige bestedingen in 2023 bedragen €325.854. De verwachte bestedingen in 2024 die eveneens voortvloeien uit deze opdrachten zijn geraamd op €195.538. Deze ramingen voor 2024 zijn opgenomen in de 'niet uit de balans blijkende verplichtingen'. De totale rechtmatigheidsfout in de jaarrekening 2023 komt uit op €521.392.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de Commissie Bbv en op basis van afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie zij reeds genomen heeft (en aanvullend gaat ondernemen) om dergelijke afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

De Commissie Bbv heeft geadviseerd om onderstaande tabel op te nemen in de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur.

Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's	€0
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld:	
• Onderschrijding lasten	€928.230
• Onderschrijding baten	€128.917
<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden</i>	<i>€1.057.147</i>
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid	€1.057.147
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€0
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€521.392
Misbruik - en oneigenlijk gebruik criterium	
Geen bevindingen	€ 0
<i>Totaal van onrechtmatigheden</i>	<i>€521.392</i>

Begrotingscriterium

Het algemeen bestuur heeft in het controleprotocol 2023 vastgelegd dat de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld dient te worden op het totaal van de begroting en niet per programma.

De totale lasten komen uit op €27,83 mln. De geraamde lasten van de herziene begroting 2023 lagen op €28,76 mln. De realisatie komt daarmee €0,93 mln. lager uit dan de raming. Op begrotingsniveau is geen sprake van een overschrijding van de lasten.

De onderschrijding van de lasten heeft een duidelijke relatie met de hoeveelheid personeel waar de ODZOB in 2023 over kon beschikken. In de herziene begroting 2023 werd uitgegaan van ruim 233 fte. De gemiddelde bezetting kwam uit op bijna 227 fte; dat is bijna 3% minder. Dit percentage sluit aan bij de onderschrijding van de gerealiseerde lasten. In het AB-voorstel bij de Bestuursrapportage 2023 is vermeld dat *'de prognose nog omgeven is met onzekerheden'* en *'dat het lastig blijft om over voldoende personeel te beschikken'*. Deze ontwikkeling maakt ook onderdeel uit van de risicomatrix van de Bestuursrapportage 2023. Het algemeen bestuur is derhalve op de hoogte gebracht van deze onzekerheden. In strikte zin leidt deze onderschrijding van de lasten (zie onderdeel 3 van bovenstaande tabel) tot een begrotingsonrechtmatigheid. Deze onrechtmatigheid wordt vervolgens als acceptabel geduid omdat het algemeen bestuur op de hoogte is gebracht van deze ontwikkelingen.

De in 2023 gedane investeringen kwamen uit op €0,26 mln. Het voor 2023 beschikbare krediet lag op €0,48 mln. Er is geen sprake van een overschrijding van een of meerdere kredieten.

In 2023 is een bedrag van €0,94 mln. toegevoegd aan zowel de algemene reserve als aan een tweetal bestemmingsreserves. Deze mutaties zijn doorgevoerd op basis van (bestuurlijke) besluitvorming bij de Bestuursrapportage 2023. Er is geen sprake van ongeautoriseerde reservemutaties.

De totale baten komen uit op €29,30 mln. De geraamde baten uit de herziene begroting 2023 lagen op €29,43 mln. De realisatie komt daarmee €0,13 mln. lager uit dan de raming. Deze onderschijding wordt veroorzaakt doordat er, anders dan werd verwacht bij de herziene begroting 2023, er geen éénmalige deelnemersbijdrage heeft plaatsgevonden ter versterking van het weerstandsvermogen. In plaats daarvan is een deel van het positieve resultaat over 2023 ingezet ter versterking van het weerstandsvermogen. Er is geen sprake van onder- of overschrijdingen van de baten die niet tot een begrotingswijziging hebben geleid óf die niet aan het algemeen bestuur zijn gemeld. In strikte zin leidt de bovenstaande onderschijding van de baten (zie onderdeel 3 van de tabel op de vorige pagina) tot een begrotingsonrechtmatigheid. Deze onrechtmatigheid wordt vervolgens als acceptabel geïdentificeerd omdat het algemeen bestuur op de hoogte is gebracht van deze ontwikkelingen.

4.7 Controleverklaring